

ZPRAVODAJ

milovníků a pěstitelů růží

březen

2011

Rosa klub ČR, SZO ČZS

99

Hodnocení růží - vlevo baronka Marie Louise Velge , princezna z le Roeulx , vpravo dr. Konšťacký

***Kompozice soutěžního rozária u hospice sv. Jakuba v Le Roeulx
K článku „47. ročník soutěže nových růží v Le Roeulx v Belgii“***

OBSAH

Slovo úvodem	2
Organizační činnost	
Pozvánka na výroční členskou schůzi dne 5. března	3
Pozvánka na vyhlášení výsledků 29. ročníku Mezinárodní soutěže novinek růží dne 18.6. ...	4
Pozvánka na letní setkání členů Rosa klubu dne 25. června v Průhonicích	5
Zpráva o průběhu výroční členské schůzi 27. března 2010	6
Zpráva o činnosti v roce 2010.	7
Zpráva o hospodaření v roce 2010.	9
Ohlédnutí za sezónou 2010 pražského odboru RK.	11
Kladenská výstava růží	14
Zimní setkání členů Rosa klubu v Hradci Králové	16
Poděkování za vyšší příspěvky v roce 2010	17
Životní jubilea členů v roce 2011	19
Kalendář růžařských akcí v roce 2011	20
Zprávy z ČZS	
Informace z Českého zahrádkářského svazu	21
Odborné články	
Výsledky Mezinárodní soutěže novinek růží v HK 2010	22
Aktuální informace ze soutěžního rozária v Hradci Králové	24
Navštivte Hlavňov.	25
Růže na Černých Polích.	26
Růže v Lysé nad Labem.	29
Všetko o vůni růží	30
(Nejen) zimní očkování Kalinin.	35
Půdopokryvné růže	38
Rub a líc	44
Modré, zelené i černé	46
Harmonie barev.	49
Václav Větvička je kmotrem růže keltské	53
Knihy darované knihovně Rosa klubu př. Arnoštům Krúlem	55
Ze světa růží	
Střípky z růžového světa	58
Zprávy ze Slovenska	60
Soutěž nových růží v Barceloně a Výstava růží v Sant Feliu de Llobregard.	62
47. ročník soutěže nových růží v Le Roeulx v Belgii	65
Knihy	
Ružová grófká a jej svet – premiéra publikácie o M. H. Chotekovej	69
Poezie růží	
O grófenke dušenke.	71

**Fotografie na titulní straně: Zlatá růže města Hradec Králové v roce 2010 'So Pretty'
(AM-027-MK) šlechtitele Alaina Meillanda**

Vážení členové,

úvodem prosím, abyste laskavě omluvili, že č. 99 zpravodaje dostáváte až dnes, a nikoliv koncem předchozího roku, takže jste byli vlastně ošizeni o jedno číslo zpravodaje. Došlo k tomu tak, že jsem v rámci svého zaměstnání nedokázal vyšetřit dost času na přípravu a expedici zpravodaje, což je v soubornu alespoň práce na půl měsíce. Budu se snažit, abych to přípravou stého čísla trochu odčinil, ale zároveň Vás i vyzval k jubilejním příspěvkům.

Zvou Vás na první letošní akci, na výroční členskou schůzi v sobotu 5. března t.r., tradičně do Tiskového střediska SÚJB na Senovážném nám. č. 9. Po povinném skládání účtů (podklady jsou v č. 99 otištěny) si může pohovořit o tom, jak dále.

„Rodinným stříbrem“ Rosa klubu je pochopitelně soutěžní rozárium v Hradci Králové a Mezinárodní soutěž noviniek růží, odborně zajišťovaná již 38 let členy Rosa klubu v Hradci Králové a z okolí, s Dny otevřených dveří v sobotu 18. a neděli 19. června. Naštěstí zaujala tato ušlechtilá akce značný počet milovníků růží (dnes tvoří pětinu členstva) a v přátelské atmosféře zvládají náročné úkoly spojené opakovaně s celoročním provozem soutěže. Z otištěných Aktuálních informací se dozvídáte i o posunu v postoji magistrátu města HK, vlastníka rozária, k rekonstrukci. Určitě přispěje i nová webová stránka www.rosetrials.cz. Hradečáci si zasluhují uctivé poděkování od všech ostatních členů Rosa klubu.

Ani letos nebude chybět Letní setkání členů v sobotu 25. června t.r. v Průhonících. Zázemí Průhonic – VÚKOZ, Dendrologická zahrada, kolekce ozdobných květin na Chotobuzu a Zámecký park – jsou, doufáme, zárukou vysoké účasti. Letos se však nekoná Setkání u genofondové kolekce růží v Rajbradu, proto se kolekce musela vloni přemístit a nebude tedy ještě v plné síle.

Zvědavost jistě upoutá ohlášená RŮŽOVÁ ZAHRADA – celostátní výstava růží a letních květin ve dnech 16. až 19. června v areálu VLL v Lysé nad Labem.

Z růžařských událostí během roku 2010 v Česku stojí určitě za zmínku soustavná propagační práce Dr. Jiřího Žlebčika, jak publikační, tak výstavnická. Musíme doufat, že i ta přispěje výhledově k udržení Rosa klubu do budoucna.

Jsem potěšen, že mohu upozornit na a poděkovat za zvýšené příspěvky od téměř stovky členů, což jednak už znatelně posílilo rozpočet Rosa klubu, jednak lze asi už považovat za projev spokojenosti členů s činností Rosa klubu.

Naproti tomu jsme, tak jako v předchozích letech, museli přikročit k urgenci 57 nezaplacených členských a účelových příspěvků, což je skoro od čtvrtiny členstva. Bohužel zjišťujeme, že většinou důvodem není zaplacení, ale odchod na onen svět. A vzpomínám si na málo případů, že by v zálibě v růžích pokračoval blízký příbuzný či potomek. Naše řady řídnu a chtěl bych proto požádat všechny členy, aby ve své rodině a v okruhu svých přátel hledali spřízněné duše a zasvětili je do kouzla královny květin a nalákali je do klubu růžařů. Zabrádkář musí být všestranný, může se ale nějaké rostlině věnovat navíc s větším zaujetím, dosáhnout okázalejších úspěchů a vědomostí, třeba v růžích. Internet poskytuje samozřejmě nesrovnatelně obsírnější, rychlejší a pohodlnější rozhled v růžařském světě, ale virtuální potěšení nedokáže nahradit to přímé potěšení z růží a setkání s lidmi stejné záliby. **Příčině se, prosím, o to, aby Rosa klub žil dále.**

Doufáme, že naše růže úspěšně přezimovaly a že nás od června opět potěší svou krásou.

S přáním zdraví a zdarů v novém roce za celý výbor Rosa klubu ČR,

Dr. J. Thomas, předseda

Zpravodaj Rosa klubu ČR č. 99

NEPŘEHLÉDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

POZVÁNKA

na výroční členskou schůzi ROSA KLUBU ČR

v sobotu 5. března 2011 od 10 do 16 hodin

**v Tiskovém středisku Státního úřadu pro jadernou bezpečnost,
Senovážné náměstí č. 9 (roh s Dlážděnou) v Praze 1**

Program:

1) Organizační část

Zahájení

Výroční zpráva o činnosti

Pokladní a revizní zpráva

Diskuze a návrhy

Usnesení

2) Odborná část

Dr. Josef Thomas: Soutěž růží v Barceloně – fotoreportáž

Dr. Stanislav Konštacký a př. Václav Koula:

Soutěž růží v Roelux – fotoreportáž

V poledne bude podáno malé občerstvení.

Všechny členy srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast.

Výbor Rosa klubu ČR

NEPŘEHLÉDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

NEPŘEHLÉDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

POZVÁNKA

na Slavnostní vyhlášení výsledků XXIX. ročníku
Mezinárodní soutěže noviněk růží
v sobotu 18. června 2011 v 10 hodin
v Soutěžním rozáriu v Hradci Králové - Kuklenách

Program:

Vystoupení pěveckého sdružení učitelů CANTUS

Uvítání hostů

Vyhlášení výsledků XXIX. ročníku soutěže

Ustavení komisí: Stálá odborná komise, Dámská komise

Zahájení nových soutěží

Vyhlášení výsledků jednorázových soutěží

Volná prohlídka rozária

Všechny milovníky růží srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast.

Za

Technické služby Hradec Králové
Ing. Jiří Henzl

Organizační výbor soutěží Rosa klubu ČR
RNDr. Václav Koula

NEPŘEHLÉDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

NEPŘEHLÉDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

POZVÁNKA

**na letní setkání členů Rosa klubu ČR
v sobotu 25. června 2011 od 10 hodin
v Průhonicích – Výzkumný ústav pro krajinu
a okrasné zahradnictví**

Program:

Dopoledne

- Uvítání v budově výzkumného ústavu
- Úvodní přednáška Dr. Jiřího Žlebčíka O českých růžích
- Rozprava
- Malé občerstvení

Odpoledne

- Prohlídka genofondové kolekce českých růží před budovou
- Prohlídka Dendrologické zahrady s půdopokryvnými, pnoucími a sadovými růžemi
- Prohlídka rozária Chotobus AV ČR, zejména se záhonovými a pnoucími růžemi
- Možnost individuální prohlídky Průhonického parku

*Všechny členy srdečně zveme a těšíme se na hojnou účast
Výbor Rosa klubu ČR, členové Pražského odboru RK a VÚKOZ*

Odjezdy autobusů do Průhonic ze zastávky Opatov na metru C: linka 363: 8.15, 9.15, 9.45; linka 385: 9.00

NEPŘEHLÉDNĚTE! * NEZAPOMEŇTE! * PŘIJĎTE!

Zpráva o průběhu výroční členské schůze SZO ČZS Rosa klub ČR dne 27. března 2010 v Praze

Výroční členská schůze byla svolána Zpravodajem č. 98 začátkem března. Zúčastnilo se jí kolem 30 členů. Po volbě návrhové komise byly předneseny zprávy o činnosti, o hospodaření (byly uveřejněny předem rovněž ve Zpravodaji), o revizi hospodaření a byla zahájena diskuze. Bylo navrženo pokusit se získat nového zastávce Rosa klubu u Svazu školkařů ČR mezi majiteli růžových školek, kteří jsou členy Rosa klubu a pokračovat v náboru nových členů prostřednictvím časopisů pro milovníky květin a účastí na výstavách ČZS. Byla ohlášena výzva WFRS uspořádat v ČR regionální (2013) či celosvětové (2018) shromáždění, např. v Průhonicích – názor členů výboru i účastníků VČS byl zdrženlivý, spíš odmítavý, naše členská základna je příliš malá na zajištění takové akce. Na závěr byly schváleny zprávy o činnosti, o hospodaření (a vysloveno poděkování pokladníkovi), plán činnosti na rok 2010 i návrh usnesení z VČS – viz níže. Po polední přestávce promítala př. Dostálová své fotografie ze zájezdu do zahrad v Anglii s poutavým a zasvěceným výkladem.

Zpráva o revizi hospodaření Rosa klubu ČR za rok 2009

Revize byla provedena dne 27. 3. 2010

Při revizi byly kontrolovány všechny účetní pohyby zanesené v pokladní knize. Pokladní kniha vedená hospodářem SZO př. V. Bártíkem je vedena pečlivě, všechny potřebné údaje jsou zapisovány dle pravidel účetnictví.

Při kontrole nebyly shledány závady ve vedení účetnictví.

Za revizní komisi:

*Ing. Eduard Kilberger
Radmila Trojanová*

Usnesení z výroční členské schůze dne 27. března 2010

1. VČS schvaluje
  - zprávu o činnosti za rok 2009
  - zprávu o hospodaření v roce 2009
  - návrh rozpočtu na rok 2011
  - zprávu revizní komise
2. VČS ukládá výboru
  - poskytnout maximální podporu přípravě slavnostního vyhlášení výsledků 28. ročníku mezinárodní soutěže nových růží v Hradci Králové dne 12. 6. 2010, vydání bulletinu MSNR, Dnům otevřených dveří a průběžné přípravě dalších ročníků MSNR
  - vydávání alespoň dvou zpravodajů Rosa klubu
  - podporovat uskutečnění Letního setkání členů Rosa klubu v Praze dne 19. 6. 2010
  - podporovat pokračování v budování genofondového rozária a zásobní školky v Rajhradu
  - podporovat místní pobočky Rosa klubu
  - zajistit účast Rosa klubu na výstavách KVĚTY '10 a FLORA 2010
  - podporovat vytvoření nových webových stránek Rosa klubu a přidat rubriky Akce a výstavy, Zpravodaj, zvážít jeho anglický překlad
  - zvážít pořádání regionálního setkání členů WFRS

3. VČS apeluje na členy Rosa klubu ve zvýšení úsilí při získávání nových členů

Dne 27. 3. 2010

Za návrhovou komisí:

Ing. Václav Koula

Dr. Jiří Žlebčík

Zpráva o činnosti Rosa klubu ČR v roce 2010

Akce organizované Rosa klubem

Proběhly všechny plánované akce, tj. výroční členská a volební schůze, slavnostní vyhlášení růží v soutěžním rozáriu, letní setkání členů v Praze, setkání přátel genofondové sbírky v Rajhradě, setkání členů pražského odboru Rosa klubu, účasti na výstavách růží, ale k vydání jen jednoho čísla zpravodaje.

Zpravodaj Rosa klubu ČR

V roce 2010 vyšel jen zpravodaj č. 98 v únoru, aby přinesl včas pozvánku na valnou hromadu dne 27. března a informace o dalších růžařských akcích během roku. Toto jarní číslo poskytlo členům základní informace o činnosti a hospodaření Rosa klubu v roce 2009 a o plánovaných akcích na rok 2010. Byl představen slovem i obrazem výběr nejkvalitnějších odrůd růží vypěstovaných českými a moravskými šlechtiteli růží a následoval kompletním soupisem s 267 názvy. Obsáhlý článek seznámil s postupem očkování růží vhodným i pro amatéry. Velký soupis webových stránek pomohl milovníkům růží poohlédnout se po světě růží snadno a rychle.

Mezinárodní soutěž novinek růží v Hradci Králové

Dne 26. června 2010 byly slavnostně vyhlášeny vítězné růže XXVIII. ročníku mezinárodní soutěže v Hradci Králové, a to za účasti zástupců města i kraje. Rozmary počasí vedly k tomu, že rozárium nebylo v plném květu, ale slavnostní atmosféru nedokázaly zmařit. Ocenění Zlatá růže města Hradce Králové získala mnohokvětá růže 'SO PRETTY' (AM-027-MK MEldrimple) šlechtitele Alaina Meillanda z Francie. Organizátoři soutěže opět vydali Bulletin o soutěži v angličtině a s fotografiemi všech oceněných růží; který byl rozeslán všem organizátorům soutěží růží v evropských městech a je samozřejmě uveden i ve zpravodaji č. 99.

Internetová stránka Rosa klubu ČR – www.rosaklub.cz

Naše internetové stránky www.rosaklub.cz, zahájené v roce 2007, pokračovaly ve své virtuální existenci. Odkazy (links) na ně, nainstalované na řadě jiných internetových stránek, začaly lákat zájem o činnost Rosa klubu a vedly i k přihlášení nových mladých členů. Navštivte ji i vy, doporučte ji mladým lidem ve svém okolí a zašlete výboru konstruktivní náměty na vylepšení

či dodejte podklady pro doplnění. Registrace počtu návštěvníků vykazuje setrvalý stav 20 návštěv týdně, což je ve srovnání s jinými klubovými stránkami strašně málo. Oživení stránek je tedy velmi aktuální.

Rozvoj genofondové sbírky růží českých a moravských šlechtitelů

10. července 2010 se konalo páté (bohužel opět s velmi nízkou účastí členů Rosa klubu) setkání přátel národní genofondové kolekce růží v SOŠ zahradnické v Rajhradě, organizované Ing. Bohumilem Zavadilem, ale bohužel odveleném do Německa za studenty školy. Po důkladné prohlídce (v pekelném vedru) výsadby prvního výběrového sortimentu na důstojném místě u školy bylo sepsáno podrobné doporučení pro další práci na kolekci, která se musí přeočkovat na jiné místo v zahradě, neboť musí ustoupit výstavbě nové budovy. Nepokročilo se ovšem v pokusu o podání žádosti zařazení do akcí podporovaných EU.

Expozice růží na výstavách ČSZ v Lysé n. L. a v Olomouci

Tuto povinnost Rosa klub, jakožto specializovaná ZO ČZS, uloženou ústředím ČZS, se v roce 2010 Rosa klubu podařilo splnit tím, že Dr. Žlebčík, jakožto stálý člen výstavní komise při ústředí ČZS, doporučil organizátorům výstavy růžaře, které má k účasti na výstavách vyzvat. Přes značné potíže způsobené počasím se výstavy růží vydařily - viz zprávy v zpravodaji.

Hospodaření Rosa klubu

Hospodaření Rosa klubu v roce 2010 bylo poznamenáno stále ještě zvýšenými výdaji na Ročenku 2008 a příjmem výrazně nižší dotace z ČZS a teprve nevydání čísla 99 zpravodaje koncem roku 2010 uvedlo hospodaření do vyrovnaného rozpočtu. Významnou pomocí byly i vyšší příspěvky 97 členů (to je 40%) ve výši téměř 16 000 Kč, což činí cca 15% celkového obrátu Rosa klubu. Lze to tedy vyložit tak, že většina členů je s činností Rosa klubu spokojena?

Ani v roce 2010 neproběhlo placení základních a účelových příspěvků k plné spokojenosti. Skoro pětina členů bylo nutno poslat urgenci a z nich většina opomenutí okamžitě napravila. U řady členů bylo neplacení způsobeno úmrtím, ale teprve urgence vedla k oznámení té události a k opravě v matrice členů. Nevyjasněný zbytek byl vyškrtnut z další expedice zpravodajů. Ve třech případech došlo ovšem k urgenci neoprávněně, zač se ještě jednou omlouváme.

Návrh plánu akcí Rosa klubu ČR v roce 2011 – k diskuzi na valné hromadě

Mimo tradiční aktivity jako jsou:

- Valná hromada v roce v roce 2011,
- průběžné zajištění provozu a slavnostní zakončení 29. ročníku Soutěžního rozária v Hradci Králové,
- zorganizovat Letní setkání členů Rosa klubu
- vydat další dvě čísla zpravodaje – č. 99 (v únoru) a č. 100 (v říjnu)

výbor navrhuje:

- podílet se na přípravě expozic růží na výstavách v Lysé n.L. a v Olomouci,
- udržovat průběžný styk s WFRS a jejími členskými společnostmi.

Za výbor: Dr. J. Thomas, předseda

Zpráva o výsledku hospodaření v SZO Rosa klub ČR v roce 2010

Vážení přátelé

Hospodaření Rosa klubu ČR se řídilo rozpočtem schváleným na valné hromadě 27. 3. 2010.

Celkové příjmy ve výši 105.674,59 Kč byly vyšší o 6 674,59 Kč

Celkové výdaje ve výši 61.604,80 Kč byly nižší o 37.595,20 Kč.

Podrobnější informace o příjmech jsou v přehledu hospodaření, který je nedílnou součástí této zprávy.

U členských příspěvků je příjem větší o 3 107,90 Kč.

Největší část vydání tvoří časopis, rozárium, poštovné a povinné poplatky.

Proti začátku roku 2010 je k 1. 1. 2011 zůstatek vyšší o 32 169,79 Kč. Výdaje byly nižší proto, že nevyšlo druhé číslo zpravodaje.

Tak jako v minulých letech nesplnili všichni členové povinnost zaplatit členské příspěvky. Děkuji těm členům RK, kteří svoji povinnost splnili.

Děkuji všem těm, kteří poslali vyšší účelové příspěvky. Jedná se o 96 členů.

Prosím, platte příspěvky v daném roce. Placení v následujícím roce zkresluje hospodaření, ale i přehled o platbách. Z dokladů, které dostaneme, není jasné, za který rok je platba uskutečněna. Na dokladech o placení uvádějte svá členská čísla jako variabilní symbol.

Základní členský příspěvek ČZS je 100 Kč. Účelový příspěvek je 80 Kč pro důchodce a 100 Kč pro ostatní členy RK ČR.

Jménem výboru RK navrhuji, aby se tyto částky platily i pro rok 2011. Ze základní ceny známky ČZS 100 Kč se odvádí 60 Kč Územnímu sdružení ČZS hl. m. Praha.

Ke dni 11. 1. 2011 byly na účet poukázány tři platby za rok 2010. Tyto platby ve výši 800 Kč budou vykázány ve výpisu za rok 2011.

23. ledna 2011

Vladislav Bártík, hospodář RK

Přehled a rozvaha Hospodaření v SZO Rosa klub ČR v roce 2010

A) Příjmy

	Rozpočet	Skutečnost
Členské příspěvky, účelové a základní	45.000,00	48.107,90
Dotace na zpravodaj a soutěžní rozárium	54.000,00	54.286,00
z toho:		
ÚS ČZS Praha	44.286,00	
Magistrát Hradec Králové	10.000,00	
Ostatní příjmy - úroky		280,69
Půjčka		3.000,00
Celkem	99.000,00	105.674,59

ORGANIZAČNÍ ČINNOST

B) Výdaje

Odvod části základních příspěvků	7.200,00	7.200,00
Edice, tisk a expedice zpravodaje a ročenky	55.000,00	28.475,00
Náklady soutěžního rozária v HK	15.000,00	22.670,00
Odměny, včetně daně	10.000,00	5.000,00
Klubová činnost	2.000,00	3.013,00
Spořitelní poplatky	3.000,00	1.071,00
Poštovní poplatky	2.000,00	3.309,20
Členský příspěvek WFRS	5.000,00	0
Vrácení půjčky	0	9.000,00
	99.200,00	79.738,20

C) Rozvaha hospodaření

	Pokladna	Běžný účet	Celkem
Finanční prostředky k 1.1.2010	6.516,00	8.244,56	14.760,56
Celkové příjmy	13.770,00	97.904,59	111.674,59
Celkové výdaje	18.240,00	61.264,80	79.504,80
Finanční prostředky k 31.12.2009	6.516,00	8.244,56	14.760,56
Výsledek hospodaření 31.12.2010	+2 046,00	+44.884,35	+46.930,35
Stav financí k 1.1.2011	+2.046,00	+44.884,35	+46.930,35

Ke dni 11.1.2011 byly na účet poukázány tři platby za rok 2010 ve výši 800 Kč. Tyto budou vedeny ve výpisu ke 31,1,2011

23. ledna 2011

Vladislav Bártík, hospodář RK

Návrh rozpočtu SZO Rosa klub ČR na rok 2011

A) Příjmy

Členské příspěvky, účelové a základní		46.000
Dotace na zpravodaje a soutěžní rozárium		54.000
Z toho:		
~US ČZS Praha	44.000	
Magistrát Hradec Králové	10.000	
Plánované příjmy celkem		100.000

B) Výdaje

Odvod části základních příspěvků		7.200
Edice a tisk dvou zpravodajů		60.000

Expedice zpravodajů	5.000
Soutěžní rozárium v HK	15.000
Odměny za grafickou úpravu zpravodajů, daně	10.000
Klubová činnost	3.000
Spořitelní poplatky	2.000
Poštovní poplatky	2.000
Členský příspěvek WFRS, dva roky	5.000
Plánované výdaje celkem	109.200
Plánovaný schodek hospodaření pro rok 2011	9.200 Kč

23. ledna 2011

Vladislav Bártík, hospodář RK

Ohlédnutí za sezónou 2010 pražského odboru RK

Za botanickými růžemi

Sezónu jsme zahájili exkursí do Průhonických sbírek botanických růží a jejich kříženců. Díky laskavosti vedení Chotobuzského rozária jsme mohli navštívit, jinak pro veřejnost nepřístupnou, obrovskou sbírku botanických růží a jejich kříženců. Část pochází z původní, několikrát stěhované sbírky dr. Klášterského. Čas a laxná údržba dala šanci agresivním druhům (např. *R. arvensis*) a vytvořil se tak impozantní, ale bohužel těžko identifikovatelný biotop, kde lze mezi početnými kříženci najít velmi zajímavé jedince. Například jedinečný cca 4 m vysoký kříženec *R. jundzillii* x *R. rugosa* s velkými cyklámenově červenými květy a zdravými silnými kmeny, které svědčí o dobré mrazuvzdornosti. Jistě by našel použití jako nenáročná parková růže. Upoutaly nás růžové květy a vonné listy odrůdy *R. glutinosa* Tuschetica, voňavá *R. zalana*, kříženec *R. serafinii* vonící po koření, bílé bohatě kvetoucí voňavá *R. myriacantha* Plovdiv, unikátní *R. roxburghii normalis* a řada neoznačených krásných kříženců. Kvůli zpožděnému kvetení jsme posunuli termín o 14 dnů, ale ani potom o botanické růže nebyl zájem. A tak jsme s dr. Žlebčíkem ve třech zdolali bahnitý terén prooraných pásů mezi nekonečnými řadami růžového houští, hledali zarostlé jmenovky a fotili pozoruhodné křížence. Objevili jsme i nové přírůstky - semenáčky čínských růží, které přivezl z expedice do Číny nový šéf růžových sbírek dr. Sekerka. Semenáčky vypěstoval ve svém minulém působišti v Botanické zahradě v Troji a vysadil je vedle staré sbírky botanických růží, kterou začal revitalizovat. Mnoho let opomíjená unikátní sbírka se pod rukama dr. Sekerky začíná zbavovat náletových dřevin a plevelů. Při rozhovoru s ním, ještě v Troji, mimo jiné zmínil, že by byl rád, kdyby nevidované keře pomohl určit dr. Větvíčka, který za svého působení v Průhonících na sbírce pracoval. Za to má můj obdiv a dík všech růžařů. Bude to práce velmi záslužná ale vpravdě sisýfovská.

Letní setkání Rosa Klubu

Červnové Letní setkání Rosa Klubu bylo tentokráte v režii pražského odboru. Podle pozitivních ohlasů účastníků si troufám říci, že se vydařilo. V příjemném prostředí kláštera Boromejek v Praze-Řepích, které zde vytvořila př. Ing. Svitálková a př. Trojanová se sešla početná skupina členů nejen z Prahy a Středočeského kraje, ale též z Plzně a Hradce Králové. Dopolední teoretickou část spojenou s malou výstavkou růží jsme věnovali vzpomínce na J. Böhma z Blatné. Prohlídku vzorně vedené zahrady s růžemi a obrovským sortimentem letniček a trvalek jsme zakončili občerstvením a pak už nás čekala odpolední exkurze na Petřín do největšího

Petřín v květu

pražského rozária.

Přivítalo nás slunečným počasím a nádherně rozkvetlými růžemi. Je jistě na místě ocenit péči zahradnické firmy p. Míky, která se o rozárium celoročně stará a jejíž logo zní: „V růžovém království neusnuli, měli jen líné zahradníky“. Nepoužívají se žádné herbicidy, jen soustavné odplevelování, při kterém pomáhají i žáci Zahradnické školy v Mělníku. Stejně tak pomá-

hají při jarním řezu. Výsadby se hnojí na jaře a po prvním kvetení. Zdravotní stav růží celou sezónu sleduje ing. Dušková coby fytopatologický dozor. Při prvních náznacích napadení se ráno za rozbřesku provádí postřiky vhodnými přípravky - cíleně na určité choroby a škůdce. V sezóně to bývá tak každých 14 dní, postřiky se tedy provádí zhruba 11krát do roka. Před zimou probíhá pečlivé zazimování nejen zeminou, ale i obrovským množstvím chvojí. To je leckdy nutné dovážet až ze Šumavy. Původní odrůdy (rozárium vzniklo 1932-1934, viz Zpravodaj č 97) se nezachovaly. Současná výsadba pochází ze školky ing. Jašové a průběžně se obnovuje očkovaním v Zahradnické škole v Mělníce. Jedná se o klasický sortiment čajohybridů šedesátých až osmdesátých let, převážně z dílny Rosen Tantau, které mají velké nároky na živiny a chemickou ochranu. Překvapivé byly některé krásné letité stromkové růže. Na všech růžích bylo vidět, že mají všestranně dobrou péči.

Kurs očkování

Poslední akcí bylo naše už tradiční Pozdně letní setkání našeho odboru, který by se podle účastníků měl jmenovat Praha a Střední Čechy. Koná se vždy v srpnu v klášteře v Řepích. Je koncipováno jako milé posezení s jedním ústředním tématem a popovídání o tom, co zajímavého jsme v létě navštívili, co zajímavého viděli, kam se ještě podívat a jaké růže které školky pro podzim chystají. Už na jaře jsem dostala nápad uspořádat také jakýsi workshop (kurz) na téma „Naočkujte si vlastní růži“, a nahrnkovala jsem hned koncem března 25 podnoží pro tento účel. V srpnu se zakořeněné převezly na setkání do Řep a akce začala. Pro většinu účastníků to bylo vůbec první praktické seznámení s očkováním. Zájem byl tak velký, že nebylo dost pravých očkovačů a bylo nutné si vystačit s ostrými kapesními nožíky. Na závěr si účastníci odnášeli domů vlastnoručně naočkovanou podnož. Pak už jim zbývalo jen zapustit ji i s obalem do země, na zimu zahrnout místo očkování a čekat na jaro, jak to dopadne.

V klášterní zahradě

Věra Milerová

Pozn.:

Pokud máte zájem být informováni o akcích našeho odboru, ozvěte se vedoucí odboru př. Věře Milerové (viz adresář výboru RK).

Kladenská výstava růží

Začátkem loňského září zavoněly růže kladenským Domem zahrádkářů již po patnácté.

Tradiční výstavu organizují zahrádkáři ze základních organizací a územního sdružení Kladno. Růže v odrudovém sortimentu dovezli z růžového sadu v Lidicích, z okrasných a ovocných školek v Kozolupech, z růžových školek v Kunraticích a od pana Nováka ze Studeněvsí. Kromě růží se zájemci mohli inspirovat i rozsáhlým sortimentem jirín z VÚKOZ Průhonice.

Z růží především od zahradkářů byla sestavena soutěžní část expozice, kde návštěvníci vybírali a svými hlasy volili **Nejkrásnější růži Kladenska roku 2010**. Tou se nakonec stala tmavě červená, **GRAND PRIX'** a pohár pro vítěze z nižoborských skláren získala její pěstitelka, ing. Blanka Jirglová ze ZO ČZS Lány. Paní Jirglová je přítom dlouholetou „dvorní aranžérkou“ všech nádherných květinových vazeb, náleží jí tedy velký dík a ocenění i za ně. Její aranžmá výstavu spoluvytvářejí a přitahují pozornost návštěvníků. Druhé místo v soutěži obsadila, LAS VEGAS' a na třetím skončila, MONIKA'.

Český zahrádkářský svaz - Územní sdružení Kladno za podpory
přímátora statutárního města Kladna pořádá květinovou výstavu

RŮŽE

a květy podzimu

v Domě zahrádkářů (Květenova 1477 - naproti OD Billa)

9.-11. 9. 2010

otevřeno vždy od 9.00 do 17.00 hodin

Výstava je spojena s 15. ročníkem soutěže **O nejkrásnější růži Kladenska**.
Slavnostní zahájení s vystoupením dětí ze 6. MS Kofenešského v Kladně 4.
se koná ve čtvrtek 9. září 2010 v 10.00 hodin.

Na výstavě se podílejí
Památník Lidice, ing. J. Bičman - okrasné a ovocné školky Kozolupy, V. Macháček
- růžová školka Praha 4 - Kunratice, T. Novák - Studeněves, Vědkumijn ústav
Silva Tarouca pro krajinu a okrasné zahradičství - Průhonice, členové ZO ČZS

Soutěžní růže

Na slavnostním zahájení ani letos nechyběly děti z mateřské školky v Kořenského ulici v Kladně – Rozdělově, které pod vedením paní ředitelky svým zpěvem a přednesem navodily milou a příjemnou atmosféru.

Loňskou výstavu shlédlo téměř 500 návštěvníků, z toho více než 200 dětí ze základních a mateřských škol.

Lucie Vodičková

*Primátor města Kladna ing. Dan Jiránek
a předseda Územního sdružení ČZS Kladno
př. Josef Jandík*

Zimní setkání členů Rosa klubu v Hradci Králové

Zní to poněkud neuvěřitelné: zatímco pečlivě ošetřené růže usnuly zimním spánkem, hradečtí růžaři se rozhodli nečekat až na jaro. Ptáte se proč? Inu, soutěžní rozárium v Kuklenách má jakési kouzelné fluidum, v dnešní době tak vzácné: už dlouhá léta se tu scházejí nejen odborníci na slovo vzatí, ale i další nadšenci: ženy a muži rozmanitých profesí. Nikdo se tu neptá na věk, politickou orientaci či náboženské vyznání - stalo se už tradicí, že sem přijíždějí prostě lidé dobré vůle. A zdejší pohodová, vstřícná atmosféra je důkazem toho, že společný zájem o něco tak ušlechtilé krásného, jako jsou růže, dokáže kultivovat lidskou mysl a zahladit rozpory zdánlivě nesmiřitelné.

Ano, bývá nám spolu vždy dobře. Vybavuji si srdečné úsměvy, jimiž se vždy vítáme v nové sezóně, šťastní, že jsme zimu úspěšně přestáli – my, i ta křehká krása kolem. Okouzleně procházíme mezi rozkvetlými keři, omamná vůně růží se mísí s lákavou vůní kávy a nabízí našim smyslům neopakovatelnou kombinaci dojmů...

Zkrátka, jednoho dne nás napadlo, že bychom si to dlouhé zimní čekání mohli nějak zpříjemnit. Růžičky jsou sice ještě schované pod sněhobílou peřinou, ale my se přece můžeme sejít třeba i v lednu! Slovo dalo slovo, a jak to nakonec dopadlo, posuďte sami z následující e-mailové zprávy, zasláné všem pozvaným, kteří se nemohli v pátek 14. ledna 2011 setkání hradeckého Rosa klubu zúčastnit:

Milí přátelé,

až teď, když všichni usnuli a za oknem rozprostřela noc svá křídla, začínám shledávat ta správná slova, kterými bych co nejstručněji a přitom nejvýstižněji vyjádřila atmosféru oněch okamžiků strávených v pátek podvečer v botanické zahradě mezi milovníky růží...

Sešlo se nás 24, což je krásné číslo nejen na pohled. Myslím, že mohu napsat směle "účast hojná", přestože mnozí, kteří původně chtěli přijet, se na poslední chvíli omluvili, neboť je zaskočila nemoc. Přítomné dámy nezklamaly a dovezly spoustu dobrůtek, které úhledně vyrovnały na stůl, takže "rohy hojnosti" byly nebyvalé... Nechyběla ani tradiční "veletermoska s kávou". Také muži se nenechali zahanbit: lahve vína červeného i bílého se chladily v umývadle, aby posléze zajiskřily ve sklenkách na stole a dotvářely náladu, která byla i bez toho vstřícná, pohodová a lidsky hřejivá...

Omlouvám se, že neuvádím jmenovitý seznam účastníků ani výčet "sponzorských darů" na stolech, ale bylo by to na román. A také se bojím, abych někoho (něco) nevědomky nezapomněla uvést a nezpůsobila tak nějaké "faux pas".

Když to teď po sobě čtu, vypadá to, že jsme se tam sešli pouze proto, abychom "jedli, pili, hodovali" - nikoliv! Pohoštění z vlastních zdrojů dotvářelo vlídnou atmosféru sounáležitosti (dnes tak vzácnou) a nebránilo nám sledovat velmi zajímavý program: setkání zahájil pan Konšťacký, který nám promítl fotografie z "belgické mise", které se zúčastnil spolu s panem Koulou. Všechny nás potěšilo, že naši vyslanci byli velmi vlídně přijati, svým šarmem, jazykovými schopnostmi i odbornými znalostmi zapůsobili natolik, že pan Konšťacký byl zvolen předsedou celé soutěže v tamním rozáriu a naše vlajka byla tou největší uprostřed symbolické slavobrány...

Poté nás pan Koula seznámil s projektem na rozšíření soutěžního rozária v Kuklenách, který byl vypracován městem pověřenou architektkou ze specializované firmy. Jeho realizace však je závislá na tom, bude-li mít město "dost peněz". Kéž by! Nová podoba rozária nejenže nabídne navíc několik "kostek" na vysazení soutěžních růží, ale působí příjemně a vkusně i svým celkovým dojmem.

Zajímavým "nerůžařským" obohacením programu bylo líčení Jany Kuncové z jejího pracovního

působení v Peru. Měla s sebou spoustu fotografií, které doprovázela komentářem. Dozvěděli jsme se tak pozoruhodné věci, třeba že místní lahůdkou je tzv. topoš - polévka ze shnilých, silně zapáchajících brambor - musela pochopitelně také ochutnat, aby neurazila:(

Na závěr jsme šli dát dobrou noc místní vznešené krásavici - Volemii nobilis, která patří mezi hýčkané exponáty místní botanické zahrady - tou nás se zaujetím provázel a zasvěceným komentářem naše znalosti obohacoval její ředitel pan Pirner.

Postupně jsme se rozcházeli, většinou ještě později, než bylo původně plánováno, s vědomím, že nám tu spolu bylo hezky a že svět je vlastně krásné místo pro život, a že lidi jsou prima a že už se těšíme na první letní hodnocení v rozáriu...

Já vím, zdaleka to není všechno, ale já už fakt musím jít spát:)

Přeju vám, které skolila viróza, brzké uzdravení.

A těšim se, že se v červnu sejdem všichni vespolek v kuklenském rozáriu mezi rozkvetlými květy vydechujícími omamnou, tak důvěrně známou vůni - vůni růží...

Mimochodem, dnes jsem objevila v Lidlu luxusní mléčnou čokoládu s příchutí růží! Zůstala jsem pař - zakousli jste se už někdy do růže? Možná je výrobcem nějaký opravdu "zažraný" růžař:)

A to už je vážně všechno.

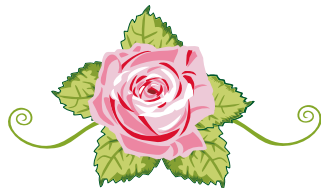
Vaše Miroslava Párová, Rosa klub Hradec Králové

Seznam členů, kteří v roce 2010 zaplatili zvýšený příspěvek nad základní členskou povinnost

<i>Přímí členové Rosa klubu</i>	<i>v Kč</i>	<i>Nepřímí členové Rosa klubu</i>	<i>v Kč</i>
<i>paní Marcela Benešová</i>	<i>300</i>	<i>paní Květa Balašová</i>	<i>500</i>
<i>pan Ing. Radomír Beniček</i>	<i>300</i>	<i>paní MUDr. Jana Bartoňová</i>	<i>300</i>
<i>paní Ivana Bucanová</i>	<i>400</i>	<i>pan František Císař</i>	<i>300</i>
<i>pan Jan Čech</i>	<i>350</i>	<i>pan Josef Ferbas</i>	<i>300</i>
<i>pan Václav Červený</i>	<i>400</i>	<i>pan Josef Hruška</i>	<i>300</i>
<i>paní Ing. Jana Divišová</i>	<i>300</i>	<i>pan Josef Janura</i>	<i>600</i>
<i>pan Pavol Dostál</i>	<i>500</i>	<i>pan Ing. Eduard Kilberger</i>	<i>200</i>
<i>pan Ludvík Fišer</i>	<i>250</i>	<i>pan Ing. Václav Klíma</i>	<i>300</i>
<i>paní Jitka Grigarová</i>	<i>300</i>	<i>paní Květa Kloudová</i>	<i>250</i>
<i>paní Ing. Alena Haberhaurová</i>	<i>300</i>	<i>pan Ladislav Kohoutek</i>	<i>300</i>
<i>paní Ing. Jarmila Halenová</i>	<i>300</i>	<i>paní Lucie Kotyková</i>	<i>250</i>
<i>paní Jana Herynková</i>	<i>500</i>	<i>pan Zdeněk Kráčmar</i>	<i>200</i>
<i>paní Ing. Ema Heřmanová</i>	<i>250</i>	<i>pan Josef Kuchařík</i>	<i>300</i>
<i>pan Adam Holub</i>	<i>350</i>	<i>paní Jaroslava Kutíková</i>	<i>200</i>
<i>paní Eva Honzíkova</i>	<i>300</i>	<i>pan Miroslav Ladman</i>	<i>400</i>
<i>paní Věnceslava Hronová</i>	<i>500</i>	<i>paní Marie Lašková</i>	<i>180</i>
<i>pan Josef Humpál</i>	<i>300</i>	<i>pan Ing. Karel Libosvár</i>	<i>250</i>
<i>pan Miloslav Johan</i>	<i>250</i>	<i>paní Ing. Libuše Máliková</i>	<i>150</i>

ORGANIZAČNÍ ČINNOST

<i>pan Ing. Stanislav Kaňák</i>	1000	<i>paní Ing. Věra Mynářová</i>	300
<i>pan Zdeněk Kiesenbauer</i>	400	<i>paní Jana Obertová</i>	200
<i>pan Ivan Klička</i>	250	<i>paní Ing. Světluše Patáková</i>	200
<i>pan Jan Klimeš</i>	300	<i>pan Ing. Vladimír Pokorný</i>	500
<i>paní Anna Kolářková</i>	300	<i>pan Jiří Rus</i>	1000
<i>pan MUDr. Stanislav Konštacký</i>	500	<i>paní Jaroslava Rusová</i>	300
<i>pan Miroslav Kopřiva</i>	300	<i>pan Jaroslav Růžička</i>	2000
<i>pan Doc. Ing. František Kostelanský</i>	400	<i>pan Pavel Sedláček</i>	300
<i>paní Ing. Helena Kotlíková</i>	250	<i>paní Olga Schmiedová</i>	200
<i>pan RNDr. Václav Koula</i>	500	<i>pan Oldřich Šafář</i>	250
<i>pan Ing. Miloš Král</i>	500	<i>pan Miloslav Šíp</i>	200
<i>paní Olga Kubalová</i>	300	<i>paní Miroslava Tauchenová</i>	200
<i>paní Ing. Jana Kuncová</i>	300	<i>pan Václav Tonar</i>	200
<i>paní Marie Látová</i>	500	<i>pan Osvald Trtílek</i>	180
<i>paní Ing. Alice Lázničková</i>	300	<i>pan Stanislav Trublář</i>	500
<i>pan Václav Macháček</i>	300	<i>pan František Tumajer</i>	300
<i>paní Ing. Dagmar Maixnerová</i>	350	<i>pan Ing. Josef Urban</i>	500
<i>pan Jaroslav Mařák</i>	250	<i>paní Vlasta Veselá</i>	500
<i>paní Ludmila Mišová</i>	250	<i>pan František Veselý</i>	150
<i>pan Ing. Jiří Olšan</i>	400	<i>paní Helena Veverkaová</i>	300
<i>pan Doc. RNDr. Lubomír Opletal</i>	300	<i>paní Ing. Lucie Vodičková</i>	200
<i>paní Mgr. Miroslava Párová</i>	500		
<i>pan Miroslav Pilný</i>	300		
<i>pan Jiří Pozník</i>	300		
<i>paní Ing. Jarmila Rubišová</i>	300		
<i>pan Pavel Ryba</i>	300		
<i>paní Eva Směkalová</i>	300		
<i>paní Doc. RNDr. Jiřina Spilková</i>	300		
<i>paní Ing. Jarmila Svitálková</i>	300		
<i>paní Ing. Ingeborg Šestáková</i>	300		
<i>pan Milan Štěpaník</i>	300		
<i>paní Dana Tesová</i>	400		
<i>paní Eva Tomanová</i>	300		
<i>paní Radmila Trojanová</i>	300		
<i>paní Ing. Hana Vaňharová</i>	1000		
<i>paní Ivana Vítová</i>	400		
<i>pan Václav Vokál</i>	300		
<i>pan Vladimír Wasserbauer</i>	250		
<i>pan Zdeněk Záboj</i>	300		
<i>paní Pavlína Žabenská</i>	250		

Všem sponzorům vyslovuje
výbor Rosa klubu ČR srdečné díky,
Dr. J. Thomas, předseda

Všem členům, kteří se v roce 2011 dožijí významného životního jubilea přejeme předem mnoho zdraví, osobní a rodinné pohody do dalších let!

Výbor Rosa klubu ČR

90 paní Emilií Malé z Kroměříže paní Vlastě Veselé z Mlázovic 85 paní Květoslavě Balašové z Prahy 4 paní Ing. Emě Heřmanové z Prahy 6 panu Ing. Václavu Klímovi ze Soběslavi panu Josefu Peřinovi z Vamberka paní Olze Schmiedové ze Slaného panu Ing. Josefu Stobrovi z Telče panu Františku Tumajerovi z Ondřejovic 80 panu Jaroslavu Bogdovi z Ostravy panu Doc. Ing. Františku Kostelanskému z Brna panu Dr. Josefu Thomasovi z Prahy 6 75 panu Vladislavu Bártíkovi z Prahy 9 paní Ing. Jarmile Rubišové z Nákla panu Františku Věckovi z Praskačky 70 paní Miroslavě Fidrmučové z Brna panu Ing. Vratislavu Hroudovi z Protivína panu Antonínu Kupkovi z Dobrušky paní Jaroslavě Malíkové z Olomouce paní Dr. Alici Tachovské z Hradce Králové panu Václavu Vokálovi z Bukové Lhoty	65 panu Zdeňku Kráčmerovi z Holovous panu Miroslavu Mertlíkovi z Kvasin panu Ing. Vladimíru Pornému z Jaroměře/R. panu Miroslavu Švandovi z Chlumce/C. paní Jaroslavě Tiché z Ivanovic na Hané 60 panu Pavlu Bláhovi z Třebíče paní Ing. Janě Divišové z Lubné u Rakovníka panu Ing. Jiřímu Holcovi z Roztok u Prahy panu Milanu Králíkovi z Albrechtic paní Libuši Málíkové z Radiměře paní Aleně Pakostové z Hradce Králové panu Dr. Františku Smělkovi z Krnova paní Heleně Veverkaové z Hradce Králové panu Dr. Jiřímu Žlebčíkovi z Průhonice panu Miroslavu Koprivovi z Nořina panu Ing. Bohumilu Zavadilovi z Brna panu Ing. Vlastimilu Šindelářovi z Bečova n. T.

Soupis sestavili Ing. Alena Haberhauerová a Dr. J. Thomas

Kalendář růžařských a zahradnických akcí v roce 2011

DOMA

Valná hromada členů Rosa klubu ČR

For GARDEN 2011, 6. veletrh zahradní architektury, nábytku a techniky,

Tržnice Zahrady Čech

Dům a zahrada

FLORA Olomouc – jarní etapa; viz www.flora-ol.cz

Dny otevřených dveří Rozária Rosa klubu v Hradci Králové-Kuklenách

První mezinárodní výstava růží Podunajska pořádaná Rosa Klubem Slovakia a dalšími

alternativní termín, aktuální informace:

frantisek.glvac@zoznam.sk

RŮŽOVÁ ZAHRADA – celostátní výstava růží a letních květin

Slavnosti pétilisté růže, 24. ročník, www.ckrumlov.cz/slavnosti-s-fotogalerii/

SEMPPRA FLORA Dny otevřených dveří – balkonové květiny, www.sempraflo.cz

Letní setkání členů Rosa klubu ČR

Den otevřených dveří Růžové školky manželů Pelcových, blíže <http://ruze.unas.cz>

KVĚTY 2011, 15. celost. výstava ČZS, www.zahradkari.cz; www.vll.cz

Sempra Praha – Dny otevřených dveří, www.sempra.cz

Klatovský karafiát

<http://www.zahradkari.cz/szo/klatovskekarafiaty/index.htm>

Výstava květin a zeleniny, tradiční výstava na vodním hradu; <http://www.budyne.cz/>

FLORA Olomouc – letní etapa, současně Letní zahradnické trhy, viz www.flora-ol.cz

Zahrada Vysočiny – výstava mečíků a jiřínek

Růže a květy podzimu, tradiční výstava

Zahrada Čech – 33. ročník nejnavštěvovanějšího zahradnického veletrhu

Flora Olomouc – podzimní etapa, www.flora-ol.cz

Brněnská růže, floristická soutěž, informace: www.vonekl.cz

VE SVĚTĚ

12. Mezinárodní konference o starých růžích, www.heritageroses.jp

16. WFRS Convention, www.rosafrika2012.co.za

Další zahradnické výstavy a bližší informace jsou uvedeny na adrese www.zahradkari.cz/vystavy

Všechny růžařské akce pro rok 2010 po celém světě jsou uvedeny na adrese www.worldrose.org

Zažlutené termíny nejsou jisté, nutno ověřit u pořadatelů!

TERMÍN

5. březen

17. – 20. březen

6. – 10. duben

14. – 17. duben

28. duben – 1. máj

18.6. (13-17h),
19.6. (10-17h)

4. – 5. červen

11. – 12. červen

16. – 19. červen

17. – 19. a

22. – 24. červen

24. – 25. červen

25. červen

1. polovina
července

14. – 17. červenec

13. – 14. srpen

7. – 17. červenec

30. červenec –
1. srpen

6. – 14. srpen

20. – 23. srpen

8. – 10. září

16. – 24. září

13. – 16. říjen

5. listopad

28. – 31. 5. 2011

12. – 18. 10. 2012

MÍSTO

Praha, SÚJB

Praha – Letňany, výstaviště

Litoměřice, výstaviště

Louny, výstaviště

Olomouc, výstaviště

Hradec Králové-Kukleny

Dunajská Lužná

Dolná Krupá

Lysá n. Labem, výstaviště

Český Krumlov

Holice

Průhonice

Sobotka, Březenská 386

Lysá n. Labem,
výstaviště

Veltrusy

Klatovy

Budyně nad Ohří,
vodní hrad

Olomouc, výstaviště

Žirovnice, zámek

Kladno, Kleinerova 1477

Litoměřice, výstaviště

Olomouc

Brno

Sakura, Japonsko

Sandton, South Africa

**Data konání slavnostního vyhlášení vítězů v soutěžích nových růží v roce 2011 -
Zařaďte si je do itineráře své cesty do zahraničí!**

Místo	Datum	Místo	Datum
Barcelona	6. 5.	Saverne	23. 6.
Madrid	20. 5.	Baden bei Wien	xx
Řím	21. 5.	Ženeva	18. 6.
Monza	27. 5.	St. Albans	červen
La Tacita, It.	23. 5.	Kortrijk	konec června
Lyon	8. 6.	Haag	7. 7.
Paříž-Bagatelle	16. 6.	Dublin	xx
Nantes	xx	Belfast	xx
Hradec Králové	18. 6.	Glasgow	26. 8.
Baden-Baden	21. 6.	Le Roeulx	2. 9.

Zažlutěné termíny soutěží nebyly do uzávěrky zpravodaje na www.worldrose.org zveřejněny, nutno ověřit!

Informace z Českého zahrádkářského svazu

V roce 2010 vyšly čtyři Věstníky ČZS a jsou ke stažení na www.zahradkari.cz/čzs/věstník, což má přispět k lepší informovanosti členů svazu a aktivnějšímu zapojení členů do činnosti svazu.

V čísle 1/2010 je představena programová orientace RR ČZS na období 2010-14, uvedena právní problematika v činnosti ČZS, telefonní kontakt na pracovníky ústředí, dále např. výdaje na Rukověť, termíny výstav apod.

V čísle 2/2010 jsou představeny všechny specializované základní organizace, včetně Rosa klubu, s kontakty na ně, dále komise při RR, např. pro propagaci a výstavy a pěstitelská (RK je zastoupen Ing. Žlebčíkem) a např. upozornění na přehled přípravků na ochranu rostlin jako příloha Zahrádkáře č. XII/2010 až II/2011:

V čísle 3/2010 jsou uvedeny Jednací a volební řád orgánů ČZS.

V čísle 4/2010 jsou upřesněny pokyny k udělování svazových ocenění a samozřejmě spousta dalších zajímavých informací.

Separátně vyšla publikace Základní vnitrosvazové předpisy ČZS, 64 stran, formát A5, 2010.

Všichni členové ČZS obdrželi Rukověť zahrádkáře 2010, 96 stran, formát A5 a na rok 2011 je připraveno další číslo. Rukověti vycházejí od roku 2003 a na základě souhlasu autorů lze tyto publikace získat ze stránek www.zahradkari.cz většinou v PDF formátu (ale jen zpětně).

Výsledky XXVIII. ročníku mezinárodní soutěže novinek růží v Soutěžním rozáriu v Hradci Králové – červen 2010

Skupina růží mnohokvětých

1. **AM-027-MK | MEIDRIMPLE**
Alain Meilland, MEILLAND INTERNATIONAL - Francie
81 b.
ZLATÁ RŮŽE MĚSTA HRADCE KRÁLOVÉ

2. **AM-405-MK | MEIPELMEL**
Alain Meilland, MEILLAND INTERNATIONAL - Francie
78 b.
Čestné uznání

3. **Y1027**
Ann Velle-Boudolf, LENS ROSES - Belgie
77 b.
Čestné uznání

Skupina růží pokryvných

1. **Escimo | KORMIFARI**
W. KORDES Söhne Rosenschulen - Německo
80 b.
1. cena

Skupina růží velkokvětých

1. **REU LEO**
Roseraies Reuter, La Réussite de la Rose G.A.E.C. - Francie
75 b.
Čestné uznání

2. **Beverly | KORPAUVIO**
W. KORDES Söhne Rosenschulen – Německo
74 b.
Čestné uznání

3. REU LYRE

Roseraies Reuter, La Réussite de la Rose G.A.E.C. - Francie

74 b.

Čestné uznání

Skupina růží pnoucích

1. Amaretto | KORLOUGEL

W. KORDES Söhne Rosenschulen - Německo

79 b.

Čestné uznání

2. Presto | POULCY017

Pernille and Mogens N. Olesen, Poulsen Roses A/S - Dánsko

74 b.

Čestné uznání

Skupina růží sadových

1. Y974 | VELSIBERED

Ann Velle-Boudolf, LENS ROSES - Belgie

80 b.

1. cena

2. Y987 | VELHEAVWI

Ann Velle-Boudolf, LENS ROSES - Belgie,

79 b.

Čestné uznání

Skupina zakrslých minirůží – Cena nebyla udělena

Dámská soutěž o nejkrásnější velkokvětou růži roku 2010

AM-816-VK | MEIMIRTYLUS Alain Meilland, MEILLAND INTERNATIONAL - Francie

Dámská soutěž o růži s nejkrásnější vůní roku 2010

Peter Paul Rubens | VISeparu Martin Vissers - Belgie

Soutěž Střední floristické školy o nejkrásnější mnohokvětou růži roku 2010

Papara | POULNATP002 Pernille and Mogens N. Olesen, Poulsen Roses A/S - Dánsko

Stanislav Konšťacký, místopředseda Rosa Klubu ČR

Václav Koula, organizační výbor soutěže

Aktuální informace ze soutěžního rozária v Hradci Králové

Noví šlechtitelé

Pokračujeme v úsilí získávat pro naše rozárium růže od dalších šlechtitelů. Poté, co jsme získali od sezóny 2009 nizozemskou společnost Spelarosa a dále belgického šlechtitele Martina Visserse, od sezóny 2010 pak prominentní anglickou společnost David Austin Roses, podařilo se pro tento rok získat dva další významné zahraniční šlechtitelské subjekty:

Rosen Tantau je významná německá firma zabývající se šlechtěním růží dlouhá léta. Mezi její známé růže patří např. „Bernstein Rose“, „Barkarole“ nebo relativně nedávná nádherná „Nostalgie“.

Gaujard, opět společnost s velkou tradicí, tentokrát francouzská, mezi známé růže patří např. čajohybridy „Rose Gaujard“ nebo „Barbara“. S panem Gaujardem jsme se setkali osobně v Belgii při příležitosti soutěže růží ve městě Le Roeulx.

Rozšiřování rozária

Před rokem jsme na tomto místě informovali o našem setkání s představiteli vedení společnosti Technické služby města Hradce Králové, která se zásadní měrou podílí na finančním i personálním zajištění správy rozária. Jeden ze závěrů tehdejšího setkání byl ten, že budeme společně usilovat o rozšíření rozária. Po uplynutí roku od tohoto setkání můžeme s uspokojením shrnout, že nezůstalo jen u slov, že Technické služby vyvinuly na tomto poli značné úsilí. Hned na jaře loňského roku proběhlo přímo v rozáriu úvodní setkání zástupců této společnosti, nás jako organizátorů soutěže novinek růží za Rosa Klub ČR a zahradní architektkou paní ing. Markétou Šebestovou, představitelkou společnosti Gardena Bohemica zabývající se zahradní a krajinnou architekturou. Společně byly projity a sjednoceny základní představy o rozšíření, koncepci a obecně možnostech provedení změn spojených s rozšířením rozária. Společnost Gardena Bohemica pak byla pověřena vypracování ověřovací studie na rekonstrukci rozária. Tato studie byla skutečně na profesionální úrovni zpracována, na podzim jsme byli přizváni ke dvěma diskusním setkáním, kde bylo ještě vzneseno z naší strany několik připomínek, především v souvislosti se specifickými potřebami soutěžního rozária. Je třeba říci, že v tuto chvíli již nejde jen o pouhé zvětšení rozária, ale skutečně o jeho rekonstrukci. Vedle některých změn v architektonickém řešení rozária (včetně realizace závěrů dendrologického průzkumu, který požaduje likvidaci některých přestárých dřevin a výsadbu nových) studie řeší nový zahradní domek, technické zázemí, parkování, slavnostní prostor pro vyhlášení výsledků, vchod, prostory pro odpočinek, prezentaci vítězných růží a samozřejmě i to nejdůležitější, tedy rozšíření počtu stanovišť pro výsadbu růží a to zhruba 40% současné kapacity. To by bylo zcela dostačující pro případný nárůst počtu růží z důvodu získání nových šlechtitelů a zároveň vítané z hlediska možnosti ponechávat krásné růže v rozáriu delší dobu i po ukončení jejich hodnocení. V současné době je studie předkládána přímo městu Hradec Králové, budou se hledat cesty financování a dále případně zpracovávat už konkrétní projekt. Věřme, že se podaří postupovat úspěšně dále a v příštím roce na tomto místě opět přineseme zprávy o pozitivním vývoji.

Web rozária

Konečně jsme po několika letech připravili webové stránky, kde budou moci zájemci získat základní informace o našem rozáriu a podívat se na několik fotografií. Stránky jsou v tuto chvíli

v české, anglické a francouzské verzi, rádi bychom obě stávající jazykové verze vylepšili a zároveň také připojili verzi německou. Máme plány i na vylepšení designu. Pro možné zájemce tedy: www.rosetrial.cz

*Za hradecké rozárium
Václav Koula*

Navštivte Hlavňov

Byl jsem tam v červenci 2010 a mohu jen doporučit. Malá vesnice u Tučap v jižních Čechách je ostatně mezi růžaři dobře známá pěstováním a šlechtěním těchto květin. Růžové pole nemůžete přehlédnout a pomohou ve vesnici i šípky s nápisem růže. Pan Petr Havel nyní sklízí ročně 12 tisíc růží ve více než 100 odrůdách. Jde o odrůdy všech skupin a barev, které naleznou uplatnění v různých zahradách.

Velkokvětých čajohybridů jsem napočítal 55, mnohokvětých floribund 10, růží pnoucích 16, sadových 10, půdopokryvných a miniaturních 12. Sortiment zahrnuje jak klasické odrůdy (Alexander, Dortmund, Friesia, Gloria Dei, Landora, Sympatie...), tak růže u nás méně známé (např. Aprikola – světle oranžová floribunda, Cinderella – miniaturní bílá, Lübecker Rotspan – floribunda tmavě červená, Mein Schöner Garten – růžová floribunda, Mr. Bluebird – miniaturní fialová, München Kindl – tmavě růžová až světle červená floribunda, Rosenprofessor Sieber – světle růžová floribunda, The Lady – čajohybrid světle bíle oranžový).

Cantilena Bohemica

Cantilena Moravica

Ovšem jen málokterá škola se může pochlubit odrůdami vlastního šlechtění. Mimo již populárních a osvědčených odrůd jako jsou Cantilena Bohemica, Cantilena Moravica a Nette Ingeborg, se můžeme zde seznámit s čajohybridy Cantilena Slovenica (bílý se světle fialovým nádechem), Nette Lotte (světle žlutý),

Nette Rosemarie (světle růžově oranžový).

Školka leží v nadmořské výšce 490 metrů, růže jsou otužilé, dobře narostlé a v dobrém zdravotním stavu. Všude u růží jsou výborně čitelné a správné jmenovky, což zdaleka u nás pořád není samozřejmostí. Školka je přístupná kdykoliv v květu růží pro obdivování a výběr, po 10. říjnu nastává prodej každý den mimo sobotu za ceny velice příznivé.

Jedinou nevýhodou by tedy mohla být špatná dostupnost veřejnou dopravou. Je ovšem možno si udělat pěší výlet jihočeskou krajinou z 12 km vzdálené Soběslavi, kde zastavují rychlíky každou hodinu.

Tak si запиšte pro sebe i známé:

Petr Havel, Hlavnov 54, 392 01 Soběslav, mobilní telefon: 724 294 082

Cantilena Slovenica

Jiří Žlebčík

Růže na Černých Polích

Nelekejte se názvu článku, nejde o novošlechtění zvláště vhodné pro ozeleňování důlní činností postižených oblastí, ani o odrůdu rychle tvořící biomasu pro spalení. Moravané jistě vědí, že jde o Brno – Černá Pole a tedy o Arboretum Mendlovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně.

K návštěvě nás zve letošní srpnové číslo časopisu Zahrádkář. Uvádí: „Nyní však je možné skleníky a arboretum navštívit ve všední dny od 7 do 15 hodin. Stačí si u brány zazvonit a zaplatit vstupné. O sobotách a nedělích jsou i nadále prostory pro veřejnost uzavřené kromě víkendových akcí.“ Tato informace je důležitá. Donedávna byl totiž celý areál pro návštěvníky uzavřen s výjimkou konání výstav.

Arboretum nalezneme v severní části Brna, tramvají se sem dostaneme od hlavního nádraží asi za 15 minut. Malá plocha osázená v okolí školy již roku 1926 byla postupně rozšiřována až v roce 1967 založena zajímavě architektonicky řešená sbírková zahrada na ploše 11 ha. Současně byly postaveny skleníky známé rozsáhlou sbírkou orchidejí (asi 4000 druhů a odrůd). Na venkovních plochách nalezneme vlhkou „rokli“ s betonovými panely a výsadbami skalnicek nebo třeba subtropické rostliny umístěné do terénu v zapuštěném záhonu, jenž je přes zimu zakrýván. Svahy arboreta mají velmi teplé klima, a proto jsou využívány pro venkovní výsadby dalších teplomilných rostlin včetně bambusů. Pod dřevinami jsou vysazeny vzácné stínomilné trvalky.

Ve zmíněném článku nalezneme také větu: „Zvláštní pozornost je věnována rozsáhlým čeledím rostlin pryskyřníkovitých, hvězdčicovitých a v rozáriu botanickým i kulturním růžím“.

Náhodou jsem arboretum letos v červenci navštívil a tak mohu podat čerstvé informace o stavu zdejších růží. Rozárium jsem jako ucelenou plochu nenašel. Záhonové růže byly jediné ve třech velkých kolech v horní části svahu; v každém samostatně jedna odrůda. Rostou tu dobře známé růže:

‘Bobravka’ (syn. ‘Bobrava’), Urban 1973, mohutná floribunda až sadovka, tmavě růžově červená
 ‘Přelud’, Urban 1989, floribunda červenorůžová
 ‘Schneewittchen’ (syn. ‘Iceberg’), Kordes 1958, floribunda až sadovka, bílá

Růže pnoucí a sadové jsou na několika pergolách již většinou silně zastíněné. Aby mohly ukázat svou pravou krásu, muselo by se okolí pořádně prokácet. Nalezneme odrůdy:

‘Aglaiia’, Schmidt 1896, běložlutá
 ‘American Pillar’, Van Fleet 1902, růžová
 ‘Boursault Pleine’, Laffay 1829, růžová
 ‘České Práci Čest’, Večeřa 1970, tmavě růžová
 ‘Dortmund’, Kordes’ 1952, červená
 ‘Elmshorn’, Kordes 1950, červenorůžová
 ‘Fragezeichen’, Bittner 1910, růžová
 ‘Geschwind’s Nordlandrose’, Geschwind, 1884, tmavě růžově fialová
 ‘Hiawatha’, Walsh 1904, růžová
 ‘Kassel’, Kordes 1956, červená
 ‘Köln am Rhein’, Kordes 1956, červená
 ‘Rostock’, Kordes 1937, růžová
 ‘Saarbrücken’, Kordes 1959, červená
 ‘Venusta Pendula’, Kordes 1928, bíle světle růžová
 ‘Wilhelm’ (syn. ‘Skyrocket’), Kordes 1934, červeně tmavě růžová
 ‘Trier’, Lambert 1904, bílá
 ‘Tropique’, Delbard, 1956, červená

Rosa palustris ze Severní Ameriky

Roste zde také několik bezejmenných růží. Do očí každého růžaře jsou bijící omyly s popiskami ‘Clair Matin’, ‘Coral Dawn’, ‘Eva’, ‘New Dawn’, ‘Paul’s Scarlet Climber’.

Sadové růže se dají objevit v dolní části arboreta po obvodu vyšších dřevin:

‘Aschermittwoch’, Kordes 1955, bíle světle fialová
 ‘Frühlingsduft’, Kordes 1949, světle růžová
 ‘Frühlingsgold’, Kordes

1937, bíle světle žlutá
 'Frühlingsmorgen', Kordes
 1941, růžová a bílá
 'Frühlingsschnee', Kordes
 1954, bílá
 'Máňa Böhmová', Böhm
 1925, bílá
 'Milevsko', Večeřa, Látová
 1980, růžová
 'Nevada', Dot 1927, bílá
 'Parade', Boerner 1953,
 tmavě růžová
 'Pink Grootendorst',
 Grootendorst 1923, růžová
 'Robin Hood', Pemberton
 1927, růžová

Rosa roxburghii z Číny

Na stejných místech jsou vysazeny také původní botanické druhy s jednoduchými květy v různých růžových tónech:

Rosa gallica var. *splendens*, růžová
Rosa majalis, růžová
Rosa moyesii var. *fargesii*, tmavě růžová
Rosa multibracteata, růžová
Rosa palustris, světle růžová
Rosa roxburghii, světle růžová
Rosa sherardii, tmavě růžová
Rosa setigera, růžovobílá

Bíle kvete *Rosa multiflora*, bíle světle nažloutle *Rosa x pteragonis*, a fialovočerveně *Rosa rugosa*.

Asi pět neoznačených půdopokryvných růží zastupuje patrně jedině novější odrůdy v areálu. Dále je použita neoznačená růžová polyantka, ve které zaručeně poznáme 'The Fairy'.

V partii stepní jihomoravské vegetace je velký kompaktní porost růže galské (*Rosa gallica*). Označení není; nebo velmi dobře v době vegetace maskované.

Popisky u růží jsou nejednotné a různé kvality. Tak vedle zbytečně cenné místo zabírajícího nápisu čel. *Rosaceae* nebo *Rosa sp.* (po česku nějaký druh růží) nalezneme pouhé jméno odrůdy. Jen část jmenovek má i (jak náleží) uvedeno též jméno šlechtitele a rok vzniku; u botanických růží pak území původního výskytu.

Růže v tomto arboretu nejsou hlavní specializací. Ovšem výsadby jako u všech jiných rostlin by měly být příkladné pro studenty a pracovníky zakládající veřejnou zeleň. Možná se mně nepodařilo objevit všechny druhy a odrůdy, ale vysazený sortiment je velmi neúplný a nereprezentuje ani hlavní skupiny růží.

Jiří Žlebčík

Růže v Lysé nad Labem

Na již tradiční výstavě Květy 2010 v Lysé nad Labem konané ve dnech 8. až 11. července jsme mohli obdivovat v pavilonu věnovaném ČZS vedle bonsajů a subtropických rostlin také řezané květiny. Védoucí lilie uprostřed pavilonu, ovšem i růže od třech vystavovatelů umístěné po obou stranách naproti sobě, byly nepřehlédnutelné.

Růže z Lidic v Lysé

odrůdy a důraz zde byl zřejmě kladen na přiblížení různých skupin. České odrůdy zastupovaly růže šlechtitele Urbana z Želešic u Brna: světle růžový čajohybrid 'Lada' (1978), červená floribunda 'Lea' (1973) a červeně růžová velkokvětá floribunda 'Přelud' (1989). Z dalších je možno připomenout pěkné ukázky odrůd: světle červená floribunda 'Concerto', fialová miniaturní 'Cupido', tmavě růžový čajohybrid 'Klimentina', světle červená polyantka 'Orange Triumph', růžová velkokvětá floribunda 'Queen Elizabeth', červeně růžová floribunda 'Salmon Perfection'. Celkem se dalo napočítat asi 30 exponátů.

Růže z Chotobusu v Lysé

Expozice růží z památníku v Lidicích byla zamýšlena spíše aranžérsky; růže v nádobách ve větších počtech. Cedulky byly u známých odrůd: 'Helenka', 'Kardinál', 'Landora', 'Mount Shasta', 'Remy Martin' a několika dalších. Bohužel většina růží však označena nebyla. Alespoň drobná nenápadná popiska by určitě i v tomto případě byla vítaná a estetický dojem by nepokazila.

Botanický ústav AV ČR v Průhoncích nám z rozária Chotobus ukázal spíše starší

odrůdy. Určitě milým překvapením byla pro návštěvníky přibližně stejně početná kolekce z růžové školky manželů Pelcových v Sobotce. Nové odrůdy dokonalých

tvarů (anglické růže) uspořádané podle barev pěkně ladily. I přes určitou vzdálenost od návštěvníků toto místo opanovávala silná vůně. Byly zde k vidění např.: světle oranžová 'Crown Princess Margareta', světle růžová odrůda 'Emanuel', oranžově růžová 'Lady Emma Hamilton', tmavě žlutá 'Molineux', světle žlutá 'Teasing Georgia', bílá 'Winchester Cathedral'; některé další ukazuje naše fotografie.

Růže ze Sobotky v Lysé

Hlavně u této třetí kolekce růží stále postávali návštěvníci výstavy snažící se získat další informace zejména z hlediska vrzůstnosti odrůd i nutné péče o ně. Víme, že údaje jsou dostupné na internetové adrese, ale příště pro rychlou orientaci by byl vhodný stručný doprovodný text.

Nakonec nesmíme opomenout konstatovat, že díky vzorné péči vystavovatelů nebylo možno najít květy povadlé, což se u růží může přihodit velmi snadno.

Jiří Žlebčík

Tommy Cairns - Všetko o vůni ruží

Vůňa ruže bola vždy jednou z jej hlavných vlastností, ktorou nás upúťali jej kvety. Perzský básnik Ha'afiz hovorí o tom ako ho vylákala do záhrady vôňa ruží, kde našiel útechu pred trápením z nenaplnenej lásky a Gréci zas verili, že Eros z nedbanlivosti rozliat trochu nektáru bohov na kvet ruže, ktorý si zachoval svoju sladkú vôňu až dodnes.

Ak je to pravda, musel byť neopatrný viackrát, pretože ruže neponúkajú iba jednu vôňu, ale celú paletu vôní. Myslím na čistú, nežne sladkú vôňu damascénskej a stolistej ruže, na teplú vôňu čajových ruží, ktorá sa trochu podobá čerstvému balíčku čaju z Číny, na ostrejšiu a prenikavú vôňu moderných záhradných ruží akými sú '**Fragrant Cloud**' alebo '**Double Delight**'. Potom je tu intenzívne pižmová vôňa niektorých ramblerov, ako napríklad Rosa filipes, R. moschata a R. multiflora. Ich vôňa nepochádza z korunných lupienkov, ako je tomu pri iných ružiach, ale z tyčiniek. Stopy pižmovej vône možno nájsť vo vôni mnohých ich potomkov, ako napríklad pri kríženci moschata a mnohokvetých ruží, akým je '**Elizabeth of Glamis**'. Vône ruží sú rovnako rôznorodé ako ich farby. Žiaľ, nemôžeme ich zachytiť fotoaparátom! Nanešťastie je mnoho ruží, na ktoré zdá sa Eros pozabudol a tie nevoňajú ako by si zaslúžili! Na vôňu ruží vplývajú také faktory, ako počasie, denná doba, vek kvetu, ako aj citlivosť nosa, ktorý ich ovoniava. Je

pomerne málo moderných ruží, ktoré by sa bohatosťou vône blížili vôni starých francúzskych (galských) ruží. Ak nám voňavé ruže boli po mnoho rokov odopierané, šľachtitelia sa to teraz intenzívne snažia napraviť. Nie je to však také jednoduché. Z jediného dôvodu, vôňa sa javí, ako by povedali študenti genetiky, recesívnou vlohou, ktorá sa šľachtiteľom ťažko plánuje. Skrížením dvoch najvoňavejších ruží, vôbec nemáme záruku získania radu semenáčov s voňavými kvetmi a naopak ruža, ktorá nevoní môže odovzdať svojim „deťom“ aj „vnukom“ rad pekných vôní. **‘Charlotte Armstrong’**, rodič ruží **‘Sutter’s Gold’**, **‘Tiffany’** a **‘Mojave’** a stará matka ruží **‘Chrysler Imperial’**, **‘Mister Lincoln’** a **‘Double Delight’** je takou ružou a **‘Dr. A. J. Verhage’** ďalšou. Rodokmeň voňavých veľkokvetých ruží, často obsahuje iba niekoľkých málo odrôd: príkladom sú **‘Ophelia’**, **‘Crimson Glory’**, **‘Signora’** a zo starších ešte **‘Lady Mary Fitzwilliam’**. Skutočne, aj Wilhel Kordes bol presvedčený, že **‘Lady Mary Fitzwilliam’** bola najplodnejším darcom vône, čo viedlo k návratu tejto takmer vyhynutej starej odrody. Vec komplikuje aj fakt, že šľachtiteľov častejšie zaujímali iné vlastnosti ruží, než ich vôňa. Nová ruža, aby bola obchodne úspešná, musí mať pekný tvar a farbu kvetu, zdravý rast, odolnosť voči chorobám; nie vždy sú však tieto žiadané vlastnosti spojené ešte aj s bohatou vôňou. Cenná vlastnosť - opakované kvitnutie, napríklad pochádzajú od čínskych ruží, ktoré prinajlepšom iba slabo voňajú a veľa ich prvých krížencov so starými európskymi ružami iba zriedka voňalo.

Tuhé, vytrvalé lupene sa javia ako menej schopné uvoľňovať vôňu, ako tie jemnejšie, čo je dôvodom, prečo „nezničiteľné“ odrody, ktoré nájdete v kvetinárstve, majú tendenciu dávať len vágnu vôňu, než tú ktorú by mali mať všetky ruže. Hľadanie nových farieb vôňam ruží neprospelo. Niektorí si myslia, že je šťastím, že **‘Persian Yellow’** sa nepodarilo odovzdať svoje ťažké vône spolu so svojou zlatou farbou, ale platí, že lupienky žltej ruže musia byť zatavené do červene, ak má byť ich vôňa dobrá. **‘Sutter’s Gold’** je príkladom; **‘Friesia’** výnimkou. Staršie oranžovo-červené odrody mali tendenciu nevoňať, ale existujú aj voňavé, jedna výraznejšie voňavá - **‘Dolly Parton’** a menej výrazná **‘Fragrant Cloud’**, ktoré majú silné a sladké vône, ako ktorákoľvek ruža sýto tmavo červená, či ružová, s ktorými farbami sa vôňa ruží tradične spája.

Nedávny výskum vône ruží robený na živých rastlinách konečne odhalil mnohé tajomstvá ich vône a zároveň poskytol klasifikačnú schému pre ich pohodlné rozdelenie do šiestich hlavných skupín. Namiesto analýzy ruže v destilovanej vode alebo výluhu z lístkov s pomocou rozpúšťadiel, čo často viedlo k rozkladu látok, vyvinul dr. Ivon Flament zo spoločnosti Firmenich v Ženeve vo Švajčiarsku, jemnejšiu metódu skúmania prchavých zložiek ruží. Výpary z ruže sú analyzované na základe odobratých vzoriek vzduchu priamo nad ružami počas ich rastu. V podstate sú vonné látky odvádzané zo vzduchu v okolí kvetu a sú zachytávané v uhlíkovom filtri pre neskoršiu analýzu v laboratóriu. Jednou z výhod tejto metódy je, že chemik môže merať zmeny zloženia vône kvetu počas rastu, rozvíjania sa ruže, až po oprchnutie jej lupienkov. Z toho vyplývajúce nové chemické zistenia ukazujú, že vôňu ruže možno pripísať na vrub šiestym hlavným skupinám chemických látok, ktorá súvisí s ich výraznou vôňou.

* Nižšie uvedená tabuľka znázorňuje týchto šesť skupín, aj odrody ruží, s vôňou ktorých sú spojené. Tento nový výskum môže pomôcť šľachtiteľom pri zdokonaľovaní vône ruží. Zatiaľ sa budú milovníci ruží aj naďalej sťažovať na nedostatky vône pri mnohých našich moderných odrodách ruží - „Kdeže sa všetky tie vône podeliť?“

Voňavé fakty:

- **‘Crimson Glory’** nielen silno vonia sama, ale ukázala sa schopná prenášať vôňu aj na niekoľko generácií potomkov z kríženia veľkokvetých a mnohokvetých ruží.
- Uvidiac krásnu ružu sa snažíme zachytiť a poznať aj jej vôňu.
- Popínavky z čeľade *Synstylae* sú často obdarené pozoruhodnou ovocnou vôňou. Na rozdiel od všetkých ostatných ruží, ich vôňa pochádza z tyčiniek a nie z okvetných lístkov. Jednou z nich je **Rosa filipes**.
- Ruža **‘Silver Jubilee’** bola oslavovaná ako najlepšia veľkokvetá ruža ešte pred **‘Peace’** (‘Gloria Dei’). To prepožičiava jej potomkom veľa zdravia a vitality, ale bohužiaľ sa zdá, že nie je schopná poskytnúť vynikajúcu vôňu.
- Nie všetky voňavé ruže sú všeobecne obdivované. Označenie **Rosa foetida**, znamená páchnuca ruža. Niektorí ľudia s tým súhlasia, iným najsť vôňu je trochu ťažké, skôr im vonia ako nejaká liečivá masť. Prímes génov **R. foetida** v moderných ružiach je nepochybne zodpovedná za pomerne ostré pachy mnohých z nich.
- **‘Baronne Prévost’** s plochými, štvrtými kvetmi, charakteristickými pre staré záhradné ruže, je oveľa účinnejší pri uvoľňovaní svojej vône, ako dlhé, slabo plné puky moderných záhradných ruží.

Hlavné chemické zlúčeniny (v %) zodpovedné za vôňu vybraných odrôd:

Odroda - % zistených chemických zlúčenín (1 – 11) *

, Sonia’ 43.1, 20.9	, Cockail 80’ 59.8
, Monica’ 22.3, 21.5	, Southampton’ 22.1, 42.0
Rosa rugosa rubra 53.9	, Elizabeth of Glamis’ 19.4, 24.5, 20.4
Rosa gallica 41.8	, Fragrant Cloud’ 19.3
Rosa muscosa purpurea 29.9, 20.6	, Hidalgo’ 43.2
, Rose Parfurn de l’Hay’ 23.2	, Congratulations’ 67.3
, Margaret Merril’ 39.5	, Youki San’ 55.8
, Concord 92’ 48.8	, Gina Lollobrigida’ 52.5
, Baronne Edmond de Rothschild’ 45.1, 32.9	, Papa Meiland’ 29.4, 40.3
, Summer Damask’ 29.7	, White Success’ 29.6
, Sutters Gold’ 23.7, 28.8	

* Chemický ID kód:

1 = Germacrén-D; **2** = (E) -4,8-dimetyl-1,3,7-nonatrien; **3** = Beta-karophyllen; **4** = Phenylethanol; **5** = Geraniol; **6** = Citronello; **7** = Hexanol; **8** = (Z)-3-Hexenyl acetát; **9** = Fenyletyl acetát; **10** = Hexyl-acetát a **11** = Orcinol dimetyléter.

Päť hlavných skupín vôní :

Hydrocarbónová skupina

Odrody v tejto skupine odvodzujú svoju ovocnú vôňu zo zložitých uhľovodíkov ako terpenových, homoterpenických a sesquiterpenických zlúčenín (ktoré predstavujú viac ako 40 % obsahu vône), s malou prímiesou esterov. K ružiam tejto kategórie patrí **‘Monika’** a **‘Sonia’**. Štúdiom rodokmeňu týchto odrôd nebol zistený žiadny spoločný predok zodpovedný za prenos týchto vôní.

Alkoholová skupina bez orcinol dimetyléteru

Tieto kultivary odhalili úlohu základných alkoholov ako phenylethanol, citronellol, geraniol a neroli (ktoré tvoria 35 až 85 % obsahu ich vône) a poskytujú vône od medových po balzamové a od citrónovej po živicovú. Patria medzi ne napríklad klasické ruže **R. rugosa rubra**, **R. muscosa purpurea**, **R. gallica** a **R. damascena**. Rodičia týchto starých ruží nie sú známy, ale Flamentova analýza niekoľkých moderných ruží, ktoré z nich vzišli ukázala, že majú podobnú vôňou a podobné chemické zloženie, čo naznačuje, že táto skupina vôní sa môže dediť.

Alkoholová skupina obsahujúca orcinol dimetyléter

Flament študoval tri odrody 'Châtelaine de Lullier', 'Margaret Merrill' a 'Westerland', ktorých kombinácia vôní pochádza čiastočne z vyššie uvedených dvoch skupín, ale do veľkej miery z fenolov a aromatických esterov - posledné v podobe silnej vône s názvom orcinol dimetyléter, ktorý bol zistený hlavne v moderných hybridoch (pozri nižšie). V skutočnosti sa kombinujú prvky staré s novými.

Esterová skupina

Táto skupina sa skladá predovšetkým z moderných čajohybridov vyšľachtených Meillandom a Herbertom Swinom. Tieto ruže majú niekoľko ovocných vôní, pri ktorých sa zistilo, že celkový obsah esterov je vyšší ako 30%, stredne množstvo alkoholu (menej ako 25 percent) a orcinol dimetyléter (menej ako 30%). Medzi ne patrí asi najvoňavejšia ruža modernej doby, 'Fragrant Cloud'. Každá z tejto skupiny ruží analyzovaná Flamentom má svoje charakteristické vône:

'Baronne Edmond de Rothschild' - ľahká a nevtieravú, dobre vyváženú vôňou, podobne ako drahý parfum,

'Cocktail 80' - kvetinovú, ružovú, zelenú a ovocnú,

'Concorde' - zelenú, kvetinovú a zemito-drevnatú,

'Elizabeth Glamis' - silnú pižmovú vôňou, okorenenu citrónovou,

'Jardins de Bagatelle' - preslávená svojou typicky ružovou, slabo citrónovou vôňou,

'Sutter's Gold' - orientálna vôňa ruže, mierne ovocná, s podtónom čerešní a koňaku.

Vône anglických ruží

Stratégiou Davida Austina pri šľachtení, Anglických ruží bolo spojiť typickú krásu starých záhradných ruží, s ich klasickým, aj keď dosť úzkym sortimentom vôní, s modernými ružami, v ktorých sa objavuje oveľa širší a nový rad parfumov. Výsledkom je potomstvo, ktoré má ešte širšie a rozmanitejšie skupiny vôní. Príkladom sú ruže:

'Evelyn' - vôňa čerstvých broskyň a marhulí,

'Golden Celebration' - vôňa tokajského vína a jahôd,

'Jude the Obscure' - vôňa guajavy a sladkého bieleho vína,

'Mary Rose' - vôňa medu a kvetu mandlí.

Odrody, ktoré boli ocenené za vôňu:

Čajohybridy

'Alec's Red', TH, karmínová, Edland Fragrance 1969, RNRS Int'l Trophy 1970, Belfast Fragrance 1972, ADR 1973

'Alpine Sunset', TH, marhuľová, Belfast 1976, Hague Fragrance 1976

- 'Baronne Edmond de Rothschild'**, TH, čerešňová, Lyon, Monza, Rome 1968, Belfast 1991
- 'Charles de Gaulle'**, TH, slezová, Belfast 1978
- 'Chrysler Imperial'**, TH, karmínová, AARS 1952, Portland Gold Medal 1951, Gamble Fragrance 1965
- 'Double Delight'**, TH, zmes červenej a bielej, WRF 1986, AARS 1977, Gamble Fragrance 1986
- 'Fragrant Cloud'**, TH, koralová, Gamble Medal for Fragrance, RNRS, WFR 1981
- 'Fragrant Hour'**, TH, zmes ružovej s oranžovou, Belfast Medal for Fragrance 1975
- 'Frederic Mistral'**, TH, cukrikovo ružová, Fragrance: Baden-Baden Fragrance 1993, LeRoleux & Monza Fragrance 1994, Belfast Fragrance 1996
- 'Granada'**, TH, zmes ružovej a žltej, Gamble Medal for Fragrance 1968, AARS 1964
- 'Jardins de Bagatelle'**, TH, zmes bielej a žltej, Bagatelle Fragrance 1984, Geneva Gold, 1984, Poitiers Gold 1986, Genoa Gold 1987
- 'Paul Shirville'**, TH, prleťovo ružová, RNRS Fragrance 1982, New Zealand Fragrance 1984, Courtrai 1989, RHS-AGM 1993
- 'Pristine'**, TH, biela, Portland 1979, RNRS Edland Fragrance 1979
- 'Royal Amethyst'**, TH, slezová, Portland Gold Medal and Fragrance Award, 1996
- 'Sutter's Gold'**, TH, marhuľová, Portland Gold Medal 1946, Bagatelle Gold Medal 1948, AARS 1950, NRS-CoM 1951, James Alexander Gamble Fragrance 1966
- 'Tiffany'**, TH, zmes ružovej s oranžovou, Portland Gold 1954, AARS 1955, Gamble Fragrance 1962
- 'Yves Piaget'**, VK, ružová, Geneva Gold & Fragrance 1982, LeReleux Gold & Fragrance 1982, Belfast 1986, Bagatelle 1992

Floribundy a kríkové ruže

- 'Arthur Bell'**, F, chrómovo žltá, RNRS 1964, Belfast Fragrance 1967, RHSAGM 1993
- 'City of London'**, F, biela, LeRoeuix Medal 1985, Belfast 1990, New Zealand Fragrance Award 1992, Hague Gold Medal 1993, RHSAGM 1993
- 'Elizabeth of Glamis'**, F, lososová, RNRS award for Fragrance
- 'Fragrant Delight'**, F, zmes korálovej so zlatou, Edland Fragrance 1976, James Mason Gold Medal 1988
- 'Margaret Merril'**, F, biela, Geneva Gold Medal 1978, Monza Gold Medal 1978, RNRS Fragrance 1978, Auckland Fragrance, 1978
- 'Radox Bouquet'**, F, ružová, Geneve Coup de Parfum 1980, Belfast Fragrance 1983
- 'Sheila's Perfume'**, F, zmes ružovej a žltej, Edland Fragrance 1981, RNRS 1991, Glasgow Silver Medal & Fragrance Awards 1989
- 'Sunsprite'** (= 'Friesia'), F, chrómovo žltá, Baden-Baden 1972, Gamble Award 1979, Mason 1989
- 'Molineaux'**, Kr, marhuľová, RNRS President's Int'l Trophy 1996, RNRS Edland Trophy
- 'Perdita'**, Kr, svetlo marhuľová, RNRS Edland Medal for Fragrance & TGC 1984
- 'Sweet Juliet'**, Kr, svetlo marhuľová, Belfast Fragrance 1992
- 'Compassion'**, VK PP, zmes ružovej s oranžovou, Baden-Baden 1975, Geneva 1975, Orleans 1979, RNRS Fragrance 1973, ADR 1976.

TH – čajohybridy, F – floribundy, VK – veľkokveté, Kr – kríkové, PP – popínavé ruže.

Z textu ve World Rose News, February 2010 preložil: Vladimír Ježovič, březen 2010

(Nejen) o zimním očkování růží

V 98. čísle Zpravodaje jste si mohli přečíst článek o zimním očkování růží, včetně vypěstování podnoží, od přítele Kalinkina z Ukrajiny. Jeho postup stojí za vyzkoušení. Měla jsem tu možnost už před 25 lety a ujišťuji vás, že funguje.

Někdo možná namítne, že metodu zimního očkování znali již dávno naši zahradníci. To je sice pravda, ale zkuste si najít v dostupné odborné literatuře návod srozumitelný i růžaři-amatérovi tak, aby podle něj růže úspěšně naočkoval!

První, v tomto směru cennou publikaci, jsem objevila teprve nedávno: ing. Viktor Keskevič "Růže" (Orbis Praha 1963). Autor je bývalý pracovník ÚKZUZ Praha a své bohaté zkušenosti vložil do této knihy také v podobě podrobných postupů množení růží. (Velice dobře je zpracovaná i kapitola "Botanický přehled růží.")

Postupy množení růží uvedené v běžně dostupné literatuře jsou dostatečně instruktivní pouze pro profesionály. Domnívám se, že i to je jedna z příčin, proč tak málo pěstitelů růží má odvahu si očkování aspoň vyzkoušet. Nebo je už odradil neúspěch.

Mnozí si teď možná pomyslí, že jim to není zapotřebí, koupí si přece hotovou sazenici. Ano, tak získáváme většinu růží. Jsou ale situace, kdy pouze to, zda umíme či neumíme očkovat, rozhodne třeba o záchraně nebo ztrátě některé ze starých cenných odrůd, kterou dnes už nikde neseženeme. A zachránit, byť i jedinou, takovou růží, jistě stojí za to!

Očkování zase tak složité není. Vyžaduje dobrý návod a pak už jen přesnost a rychlost, kterou získáme cvikem a trochou trpělivosti.

Právě pro nás přítel Kalinkin popsal svůj postup prověřený letitými zkušenostmi. Jeho dodržením se vyvarujeme zbytečných chyb. Z každé věty je cítit, že nejde o běžnou zahradnickou rutinu. Všechny rostliny má rád, věnuje jim patřičnou péči a nezkrátil o ni jediný semenáč, očkovance či vzrostlý růžový keř.

Nenechte se odradit "Doplňkem k článku z Ukrajiny."

Mezi perlitem a pískem při stratifikaci je rozdíl snad jen v jejich hmotnosti. Co do sterility, perlit i písek propláchnutý vodou, jsou na tom v podstatě stejně. Rovněž tak oba typy sáčků. I vzduchu je v nich stejné množství, jeho výměna proběhne až při manipulaci se semeny při otevření sáčku a promíchávání obsahu.

Stratifikace

Vzhledem k tomu, že doporučená teplota pro stratifikaci je od 0 do 6°C, lze semena uchovávat na nejrůznějších místech a použití chladničky k tomuto účelu je již běžnou praxí.

Během posledního desetiletí převládá nad střední Evropou kontinentální klima. Potvrdily to i poslední dvě zimy. Proto lze doporučit metodu chladné stratifikace uvedenou Vitalijem Pavlovičem.

Je však třeba vzít v úvahu, že semena R. canina jsou přeléhavá a nikdy nevyklíčí všechna. To trvá dva roky. Musíme počítat i s odpadem: křivé krčky (pokud semena vyklíčí předčasně), slabé podnože (ty nám ale dorostou a lze je použít v příštím roce k letnímu očkování).

Proto vyséváme 3-4x tolik semen než kolik podnoží budeme potřebovat.

Řez kořenů mladých semenáčů

pro lepší rozvětvení kořenového systému prováděl přítel Kalinkin u všech semenáčů! Chceme-li vypěstovat kvalitní sazenici, pak je bezpodmínečně nutný!

Že za slunečního úpalu nic nesázíme, je všeobecně známo. A nebezpečí zavadnutí je už dostatečně zdůrazněno zálivkou před vyjmutím semenáčů z půdy i po jejich opětném zasazení.

Zimní očkování

Popsaný postup, na rozdíl od zimního roubování uváděného v odborné literatuře, šetří energii (vytápění skleníku). Podnože se přenesou z vnějšku do tepla pouhé tři dny před očkováním. K rozprouzení mízy je postup uvedený Vitalijem Pavlovičem naprosto postačující - jinak by nemohl naočkovat ty tisíce růží a během vegetačního období se pak plně věnovat své obrovské růžové zahradě.

Pokud budou podnože, po 12 hod. máčené v teplé vodě, následně v sáčku 48 hod. a poté všechny hned naočkovány, žádné plísně se tam nerozvinou. To znamená, že si musíme postupně připravovat podnože podle plánované doby očkování (=voda-sáček-očkování).

Forkertovu metodu očkování, kterou přítel Kalinkin používá, pokládám za rychlejší a pro začátečníky i jednodušší než T řez, uvedený jako varianta. Kromě toho ji lze použít u podnoží, které nemají dost mízy.

Výsadba očkovanců

Stimulátor je obsažen v tekuté kaši, do které namáčíme kořeny před výsadbou. Chceme tím podpořit jejich růst, a proto použijeme stimulátor s tímto účinkem - např. jako při řízkování. Tento postup bych, shodně s autorem, doporučila v každém případě. Nastartuje růst mladého očkovance. Přítel Kalinkin, jako zkušený školkař - amatér, doporučuje ještě další 2-3 aplikace, buď stimulátory nebo retardátory růstu - zálivkou ke kořenům (viz Další péče o očkovance). To je zapotřebí u očkovanců, které budou na konci října vyryty a už jako sazenice vysazeny na trvalé stanoviště. Při vyrývání se vždy poškodí kořeny a mladá sazenice musí na novém místě do zimy dobře zakořenit. Jinak uschne. Aby spolehlivě zakořenila, potřebuje dostatek jemných vlasových kořínků. Ty čerpají z půdy vláhu a v ní rozpuštěné živiny.

Plně se ztotožňuji s praxí Vitalije Pavloviče, protože použití stimulátoru nebo retardátoru růstu, se zálivkou ke kořenům, má velký význam pro vývoj kvalitní kořenové soustavy sazenic.

Pokud na jaře vysadíme stimulátorem ošetřeného očkovance hned na trvalé stanoviště, do podzimu stačí řádně zakořenit. Další 2-3 aplikace stimulátoru nebo retardátoru růstu v takovém případě nejsou nutné.

V úvodu i vlastním textu článku došlo při prepisování k chybám, za což se tímto omlouvám a prosím, abyste si je ve Zpravodaji č. 98 opravili a znovu se do textu pozorně začetli.

Opravy:

- str. 36 - 15. řádek shora: "...a prodává ovoce a zeleninu."
 str. 37 - 5. odst., 2. řádek: "Zvláštní pozornost je třeba..."
 - 5. odst., 3. řádek: "...skvrnitosti,použitím efektivních fungicidů podpořit zdravý růst."
 - 7. odst., 2. řádek: "...možnost ji rozmnožit..."
 - 7. odst., 4. řádek: "...t.j. u podnože..."
 str. 38 - 2. odst., konec 5. řádku: "...prosypané střídavě..."
 - 2. odst., 6. řádek: "...přikryjeme folií a když..."
 - 5. odst., 1. řádek: "... před očkovaním přineseme sáčky ..."
 3. řádek: "... na 4 – 6 hodin ..."
 - 9. řádek zdola: "...a řežeme očko tak,..."
 str. 40 - 3. řádek shora: "Za 30-40 dní po vysazení mají výhony délku 40-50cm a z pupenů začíná rašit postranní obrost."

Závěrem

Dodnes mi uniká smysl "Doplňku k článku z Ukrajiny." Postup zimního očkování růží, včetně vypěstování podnoží, nám přítel Kalinkin popsal na základě svých dlouholetých zkušeností a velmi podrobně. U očkování přechází přímo v recepturu. Proto jakékoliv doplňování považuji za zbytečné.

Za obsah textu je vždy plně odpovědný autor! A teprve v případě, že by se mylil, je na místě uvést věci na pravou míru. Doplňovat lze pouze to, co opravdu chybí, nikoli co logicky vyplývá z obsahu. Ale vždy jen na základě věcných argumentů: vlastní zkušenost, pokusy, odkaz na odbornou literaturu (s ohledem na vztahy a souvislosti, ne jako dogma!)

Pokud kritik vyslovuje domněnku nebo o obsahu pochybuje, musí také uvést proč, aby se čtenář mohl zorientovat a vytvořit si vlastní názor.

Stejně důležité je i požadavek, aby všechny příspěvky byly otištěny v plném znění a bez jakýchkoliv zásahů do textu bez vědomí autora!

Mgr. Miroslava Dostálová

'Gärtnerfreude'

'Butterflies'

'Mainaufeuer'

'Knirps'

Půdopokryvné růže – ideální rostliny pro plošné výsadby

Ve starší růžařské literatuře skupinu půdopokryvných (neboli pokrývných) růží nenalezneme. Jednotlivé odrůdy (např. 'Max Graf', 1919) sice plně svým vzhledem půdopokryvným růžím odpovídaly, ale byly většinou řazeny mezi růže sadové. Zájem šlechtitelů vlastně přilákaly až požadavky plošného uplatnění růží ve výsadbách. Růže mnohokvěté i velkokvěté totiž byly a stále jsou ve výsadbách veřejné zeleně málo populární. Způsobuje to nutnost jejich ochrany na zimu přikopčením, které je třeba v předjaří zase zarovnat, a provedení značně detailního řezu s nutností odklizení pichlavé dřevní hmoty. Z důvodu nutnosti vstupu do záhonové plochy se doporučuje vysazovat mnohokvěté a velkokvěté růže jen do úzkých záhonů, které umožňují dobrý přístup k jednotlivým keřům. Staré půdopokryvné růže mají několik nedostatků, které se v průběhu dlouholeté a cílené šlechtitelské činnosti podařilo takřka odstranit.

Největší překážkou k jejich většímu uplatnění byla především krátká doba květu, jen červen a počátek července. U půdopokryvných odrůd růží navíc převládají prázdné květy, jež opadávají rychleji než plné. U starších odrůd této skupiny bylo také malé zastoupení barev – jen světle růžová, středně růžová a bílá, což neposkytovalo širokou možnost kontrastních barevných kombinací při jejich použití v sadovnictví.

Charakteristika skupiny

Moderní půdopokryvné růže mají zpravidla plazivé, někdy i přes dva metry dlouhé výhony zcela pokrývající půdu. Pokud rostou zpočátku vzpřímeně, brzy se ohýbají k zemi. Celková výška na vysazené ploše by po několika letech neměla přesahovat 80 až 100 cm. Jednotlivé (vystřelující) výhony mohou být vyšší. Mezi půdopokryvné růže se dále řadí odrůdy rostoucí sice křovitě, ale velmi kompaktně. Květy půdopokryvných růží jsou malé (tedy plně rozevřené o průměru 2 až 8 cm), plně

i prázdné. Květy bývají v bohatých, různě uspořádaných květenstvích a mnohdy naprosto překrývají listy, jenž by v ideálním případě měly být sytě zelené a lesklé. U těchto růží se vyžaduje velmi dobrý zdravotní stav, napadení houbovými chorobami (černá skvrnitost, padlí), by nemělo být patrné. Většina odrůd skupiny kvete prakticky nepřetržitě od června do zámrazu a vytváří ucelenou barevnou plochu. Dá se říci, že to v takovém rozsahu nedokáže žádná jiná dřevina. U půdopokryvných růží se ve srovnání s velkokvětými či mnohokvětými napopak tolerujeme méně výrazné vybarvení poupat a jejich krátký tvar. I když to patrně nebylo hlavním záměrem šlechtitelů, mnohé půdopokryvné růže jsou vhodné pro řez do vázy. Některé odrůdy jsou díky působivým šípkům dekorativní i po odkvětu. Z reklamních důvodů se občas za půdopokryvné růže vydávají i výškou a způsobem růstu naprosto jiné odrůdy růží mnohokvětých (floribudy, polyanthahybridy, polyantky) nebo růží miniaturních. Ledacos se dá vysadit velmi hustě tak, aby byla půda zakryta, ale tyto partie nemají dlouhé trvání, protože si rostliny konkurují a v hustém sponu jim ani nemůže být poskytnuta odpovídající péče. Naproti tomu se dají dobře pro zakrytí plochy uplatnit některé pnoucí růže, tedy ty se zvláště dlouhými, tenkými, ohebnými výhony a malými květy ve velkých květenstvích, které však kvetou jen na počátku léta (typ rambler). Vzdálenost vysazovaných rostlin se zde musí řídit mohutností růstu odrůdy.

'Celina'

'Lavender Dream'

'Hannovers Weisse'

Vhodné způsoby použití

Ideální uplatnění najdou půdopokryvné růže při plošné výsadbě do větších upravovaných travnatých ploch. Vhodné jsou i mírnější svahy, okolí teras, okraje větších skalek. Půdopokryvné růže nesázíme blízko cest; pokud je dáme nad zídku, brzy ji také přerostou. Dekorativní efekt půdopokryvných růží nejlépe vynikne, pokud jsou vysazeny ve větším počtu v jedné odrůdě, kdy tvoří ucelenou výsadbu. Sběratelská snaha nás může dostat do situace, kdy máme každou odrůdu v jediném exempláři. To vytváří roztržitěný a chaotický vjem.

'Scarlet Meidiland'

'Palmengarten Frankfurt'

'Richard Strauss'

'Pink Spray'

'Ryttila'

Plocha růží může být jak pravidelného, tak nepravidelného tvaru. Snažíme se získat výrazné kontrasty se stavebními prvky (např. před bílou stěnu patří sytě vybarvená odrůda).

Ve veřejné zeleni nacházejí uplatnění půdopokryvné růže i na místech pro pravidelnou údržbu těžko přístupných, jako jsou kruhové objezdy. Pokud využíváme kombinace s jinými rostlinami i mezi různými růžemi navzájem, udržujeme náležitý odstup, který usnadňuje ošetřování. Pro doplnění partie o modré tóny lze z trvalek doporučit oměje (Aconitum), stračky (Delphinium), levandule (Lavandula), šanty (Nepeta). Světlé plochy růží ladí s tmavými jehličnany. Půdopokryvné růže jsou nenáročné. Postačí jim obvyklá hlinitá zahradní půda a místo na slunci. Pokud je půda neúrodná a špatné struktury, zlepšíme ji na celé ploše do hloubky asi 30 cm kompostem a plnými hnojiv.

Vlastní výsadba

Před výsadbou musíme dát dobrý pozor na vytrvalé plevele (pýr, pcháč, smetanku, svlačec, prskyřík, přesličku, mléč), jejichž pozdější likvidace z porostu je téměř nemožná. Půdu připravujeme tedy s časovým předstihem. I když půdopokryvné růže často nakupujeme jako kontejnerované, je i v tomto případě nejlépe sázet keře na podzim nebo brzo na jaře. Rostliny vysazujeme na trvalé stanoviště poněkud hlouběji (o 5 cm). Před vlastní výsadbou rostliny radikálně seřízneme, čímž podpoříme dobré větvení. Půdopokryvné růže vysazujeme na vzdálenost přibližně 50 cm (4 kusy na 1 m²), po výsadbě keře a důkladně zalijeme.

Ošetřování během vegetace

Během růstu můžeme u přímých dlouhých (vystřelujících) letorostů vrchol zkrátit. Odkvetlé květy odstraňujeme až pod rozvětvením, tedy v celých květenstvích. Totéž uděláme před zimou. Zvláštní zimní ochrana není třeba. Základní řez, který provádíme na počátku rašení růží, což bývá asi v polovině března, se omezí na mírné plošné zkrácení a zarovnání. Občas je nutno věnovat zvláštní po-

zornost větším polámaným sněhem nebo jinak poškozeným, které z porostu průběžně odstraňujeme. Starší výsadby na jaře povzbudíme rozhozením plného hnojiva v dávce asi 70 g/1 m². V suchém období docílíme bohatého kvetení keřů vydatnou zálivkou. Kapalné přihnojování na list je možné a vhodné během celé vegetace, protože takřka všechny tyto růže dobře před zimou vyzrávají. Velmi důležité je u půdopokryvných růží zmlazování, které provádíme plošným řezem u země vždy asi po pěti letech. Jinak je starý porost příliš vysoký a kompaktní s prochlými místy. Prázdná místa v porostu jsou vstupní branou pro nálety bylin i dřevin z okolí. Po zmlazovacím řezu půdu prokypříme a rostliny přihnojíme kompostem a hnojiv.

Množení

Je potěšitelné, že kromě obvyklého očkování se dá většina půdopokryvných růží množit také z letních řízků. U řízkovaných růží velice oceníme, že v porostech neprorůstají výhony z podnože. Metoda je podobná jako u jiných dřevin a nevyžaduje ani používání stimulatorů. Výhony odebíráme nejlépe v červnu v polodřevnatém stavu, pokud je lodyha kvetoucí, je to zpravidla stadium vybarveného poupěte. Jednotlivé řízky stříháme přibližně 5 mm nad očkem. Vhodná délka je asi 5 cm s jedním nebo dvěma listy. Čepel je většinou nutno redukovat asi na polovinu. Nejvhodnější substrát pro zakořenění řízku tvoří směs rašeliny a perlitu nebo pisku v poměru 3 : 1. Řízky pícháme pod zamlžování nebo fóliový kryt kolmo tak, aby byly přibližně 5 cm od sebe. Nesmí se vzájemně dotýkat. Přehřátí se snažíme zamezit spíše stíněním než větráním. Během čtyř týdnů by tyto růže měly zakořenit (často na 80 % i více); další měsíc růže otužujeme a přihnojujeme plným hnojivem. Koncem srpna je vhodná doba pro přesazování mladých rostlin do nádob nebo do řádků ve volné půdě. Růže se snažíme řízkovat co nejdříve – s dostatečně vyvinutým kořenovým systémem pak přezimují. Včasným řízkováním se také snižuje napadení listů černou skvrnitostí – pokud řízkům krátce po napíchání listy opadnou, nezakoření.

Sortiment u nás pěstovaných odrůd

V tabulce je uveden výběr odrůd u nás pěstovaných a prodávaných růží. Jsou zde pouze odrůdy opravdu půdopokryvné. Barevná stupnice zahrnuje barvu bílou, různé růžové, světle žlutou, světle a středně červenou, světle fialovou. V této skupině růží zatím chybí další barvy známé u čajohybridů, jako jsou tmavě žlutá, oranžová, temně červená a modrofialová.

Vhodné odrůdy půdopokryvných růží

Odrůda	Šlechtitel, rok	Výška rostliny (cm)	Barva a tvar květu	Průměr květu (cm)	Pozn.
‘Aspirin Rose’	Tantau, 1997	70	BsR	5	
‘Baletka’	Ježovič, 1990	80	B/p	4	J
‘Beys’	Györy, 2004	50	F + B/p	2	
‘Butterflies’	Mekdecci, 1997	50	BsR/p	4	Y
‘Candy Rose’	Meilland, 1980	70	R/p	6	
‘Celina’	Noack, 1994	70	sŽ	6	

ODBORNÉ ČLÁNKY

‘Crystal Fairy’	Vurens, 2001	60	B	3	
‘Diamant’	Kordes, 2001	80	B/p	6	!
‘Diamond Border’	Poulen, 1997	100	B/p	7	Y/!
‘Edelweiss’	Poulen, 1969	70	B	8	
‘Erica’	Interplant, 1987	40	Č/p	5	
‘Fairy Dance’	Harkness, 1979	80	RČ	4	
‘Fairy Queen’	Vurens, 1998	70	Č	3	N
‘Gärtnerfreude’	Kordes, 1999	60	tRČ	5	
‘Hannovers Weisse’	Noack, 1995	90	B/p	5	!
‘Heideröslein Nozomi’	Onodera, 1968	100	R + B/p	2	
‘Heidefeuer’	Noack, 1995	50	ČF/p	4	
‘Heidetraum’	Noack, 1988	80	tR	6	Y/!
‘Hill’	Poulen, 2004	60	B	5	
‘Hybe’	Györy, 2003	50	B	2	
‘Ice Meidiland’	Meilland, 1996	70	B	7	
‘Immensee’	Kordes, 1982	50	BsR/p	4	J
‘Kent’	Poulen, 1988	90	B/p	4	
‘Kleine Dortmunderin’	Noack, 1989	90	ČtR + sR/p	4	
‘Kleine Eva’	Hetzel, 1995	80	sR	3	
‘Knirps’	Kordes, 1997	70	tR	5	!
‘Lachs’	Kordes, 1942	60	sČOR	4	
‘Lavender Cover’	Olesen, 1998	70	sF/p	3	
‘Lavender Dream’	Interplant, 1984	100	sF/p 5	!	
‘Lilliput’	Paul, 1897	60	Č	4	
‘Mainaufeuer’	Kordes, 1990	80	Č	6	A/N
‘Max Graf’	Bowditch, 1919	60	R/p	8	J/O
‘Mirato’	Avers, 1990	70	R	6	
‘Palmengarten Frankfurt’	Kordes, 1988	70	R	6	
‘Pathfinder’	Warner, 1993	40	sČ/p	5	
‘Pearl Meidiland’	Meilland, 1989	60	BsR	6	
‘Pink Bassino’	Kordes, 1995	70	R + B/p	4	
‘Pink Spray’	Lens, 1980	80	R + B/p	2	J
‘Purple Haze’	Justice, 1996	60	Č/p	7	V
‘Red Cascade’	Moore, 1976	80	tČ	3	
‘Repandia’	Kordes, 1982	30	sR/p	4	J
‘Richard Strauss’	Noack, 1989	80	R/p	4	!
Rosa x paulii	Paul, 1903	100	B/p	7	J
‘Rosy Carpet’	Interplant, 1983	90	R + sR/p	6	O/Y/!
‘Rote Max Graf’	Kordes, 1980	50	Č/p	8	J/O
‘Royal Bassino’	Kordes, 1991	90	Č/p	8	Y/!
‘Ryttila’	Györy, 2002	50	FČ + B/p	3	

ODBORNÉ ČLÁNKY

‘Sachsisch Lichtenstein’	Noack, 1996	80	R/p	4	
‘Satina’	Tantau, 1992	70	R + sR	5	
‘Scarlet Meidiland’	Meilland, 1986	80	Č	4	!
‘Schneeflocke’	Noack, 1991	60	B	6	!
‘Silk Cover’	Poulen, 2004	100	Žp	9	
‘Smart Meidiland’	Meilland, ?	70	BsR/p	4	
‘Snow Carpet’	Mc Gredy, 1980	30	B	2	J/!
‘Sommerabend’	Kordes, 1993	50	Č/p	6	!
‘Sommerwind’	Kordes, 1985	70	sR	7	
‘Sonnenschirm’	Evers, 1993	80	sŽ	7	N/V
‘Sunny Rose’	Kordes, 2001	50	sŽB	5	
‘Tumbling Waters’	Poulen, 1996	60	B	5	V/!
‘Weisse Immensee’	Kordes, 1982	50	B/p	4	J
‘Weisse Max Graf’	Kordes, 1983	100	B/p	8	J/O
‘Weisse Repandia’	Kordes, 1982	40	BsR/p	3	J
‘White Haze’	Tantau, 2003	70	B/p	6	
‘White Meidiland’	Meilland, 1984	70	B	4	!
‘White Spray’	Lens, 1980	50	B/p	3	J

Vysvětlivky a poznámky k tabulce:

Původ (země působení šlechtitele):

Belgie – Lens, Dánsko – Poulen, Francie – Meilland, Japonsko – Onodera, Kanada – Mekdecci, Německo – Evers, Hetzel, Kordes, Noack, Tantau, Nizozemsko – Interpelant, Vurens, Nový Zéland – Mc Gredy, Slovenská republika – Györy, Ježovič, USA – Bowditch, Justice, Moore, Velká Británie – Harkness, Paul, Warner

V České republice nebyly půdopokryvné růže šlechtěny.

Zkratky ve sloupci barva a tvar květu:

B – bílá, Č – červená, F – fialová, O – oranžová, R – růžová, Ž – žlutá, s – světlá, t – tmavá, p – květ výrazně prázdný (do 15 květních plátků a volný střed),

+ – kombinace více barev, např. RČ – růžově červená

Zkratky ve sloupci poznámka:

A – růže zpravidla časně kvetoucí, J – odrůda jen jednou kvetoucí počátkem léta (neremontující), N – růže často trpící černou skvrnitostí, O – růže silně ostnitá,

V – intenzivní vůně, Y – výrazné šípky, ! – vynikající odrůda

*Text a foto RNDr. Jiří Žlebčík, VÚKOZ, v. v. i., Průhonice
upraveno dle článku v časopise Zahradnictví 2/2010*

Rub a líc

Květ růže se skládá z korunních plátků a kališních lístků. Zatímco kalich je zelený a nenápadný, korunní plátky jsou nositeli barev. U většiny odrůd jsou horní (tedy lícní) i dolní neboli rubová strana vybarveny stejně. Některé růže však mají líc vybarvený jinak - vždy výrazněji. U málo rozvitého květu nemusíme tuto formu dvoubarevnosti ani upozorovat, projeví se až později.

Převážná většina popsaných růží patří do skupiny čajohybridů. Náleží sem růže s plně rozkvetlým květem o průměru nejméně 9 cm, lodyhy jsou jen málo větvené, v květenstvích bývá nejvýše 6 (zpravidla 2 až 4) plných květů. Keř roste vzpřímeně. Podle odrůdy, způsobu řezu, stáří rostliny a stanoviště se výška čajohybridů pohybuje od 50 do 120 cm, jednotlivé výhony mohou sahat i výše. Čajohybridům jsou podobné velkokvěté floribundy neboli floribundy grandiflory. Mají také velké květy, jen lodyhy jsou větvené více a nesou tedy i více květů. Některé odrůdy je možné s klidným svědomím zařadit do obou skupin. Následující odrůdy můžeme potkat v našich rozářiích a bývají i na prodej ve školkách.

'Tzigane'

Francouzská růže (Meilland) z roku 1951, velkokvětá, čajohybrid s květem o průměru 11 cm. V květu je nečekaně decentní světlečervená a světležlutá barva. Výška rostliny je sotva střední, tedy asi 70 cm. Odrůda u nás častěji namrzá. Pozn.: V popisech odrůd je za zemí, kde byla růže vyšlechtěna, v závorce jméno šlechtitele. Někdy je tento údaj důležitý, protože může existovat více růží podobného i dokonce stejného jména.

'Pigalle'

Francouzská růže (Meilland) z roku 1951, velkokvětá, čajohybrid s květem o průměru 11 cm. V květu nás upoutá červeněřalová a nažloutle velmi světlerůžová barva. Nižší, asi 70 cm vysoká růže. Odrůda intenzivně voní.

Pár rad k pěstování

Nejlépe a také nejlevněji nakoupíme růže v říjnu přímo ve školce. Keř vysadíme o 5 cm hlouběji, než rostl ve školce, zalijeme jej a na zimu přihrneme. Mezi jednotlivými růžemi by měla být vzdálenost asi 50 cm. Každoročně koncem března musíme po odhrnutí zeminy tyto velkokvěté růže radikálně ořezat. Zmizí přitom větší část rostliny, ponecháme jen asi 10 až 15 cm dlouhé výhonky, na kterých zbudou 2 až 4 očka. V létě květy řezeme do vázy, nebo je hned po odkvětu odstraníme. Nestačí ovšem jen uštípnout odkvetlý květ, ale musíme odstříhnout delší část s netypicky vyvinutými listy. Všechny řezy děláme asi 5 mm nad očkem.

‘Cantilena Bohemica’

Oblíbená česká růže (Havel) z roku 1976 získala mnohá ocenění na výstavách. Odrůda je velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 10 cm. V květu se projeví sytější růžová a bílé světle růžová barva. Mohutnější růže dorůstá 100 cm i více.

‘Rose Gaujard’

Často pěstovaná francouzská růže (Gaujard) z roku 1957, která získala mnohá ocenění. Velkokvětá, čajohybrid s květem o průměru 11 cm. Květ vypadá téměř jako papírová růže z pouti, je fialovočervená a bílé světle růžové barvy. Výška rostliny je kolem 90 cm. Růže lze dobře množit řízkováním.

‘Osiria’

Německá růže (Kordes) z roku 1978, velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 11 cm. V květu kontrastuje sytější tmavěčervená a světle růžová barva. Výška růže je asi 90 cm.

‘Apart’

Německá růže (GPG) z roku 1975, velkokvětá, čajohybrid s květem o průměru 10 cm. V květu se kombinuje červenější narůžovělá a velmi světle žlutá barva. Výška rostliny je asi 90 cm.

*Jiří Žlebčík, foto: autor
upraveno dle článku v časopise Receptář č. 9, 2010*

Modré, zelené i černé

Každý člověk touží mít něco zvláštního a neopakovatelného. I pěstování rostlin je svým způsobem sběratelství. Chceme mít něco jiného, než soused. Lákají nás barvy, které nejsou pro určité květiny typické. Mít od přírody modrý tulipán nebo jirinu, to by bylo něco! Touze po zvláštních barvách neunikla ani královna všech květin – růže.

Modré růže

Šlechtitelé na celém světě se už dlouho snaží vypěstovat modře kvetoucí růže. A japonským genetikům se to podařilo. Nebylo to snadné, problém byl v tom, že

žádný druh růží totiž neobsahuje modré barvivo. Japoncům se ovšem podařilo v roce 2004 přenést do růží barvivo delfinidin z naprosto jiné rostliny; a to z macešky. Uvedení modré růže do prodeje trvalo dlouho. Bylo totiž podmíněno

'Sterling Silver'

Růže z USA (Fisher) vyšlechtěná roku 1957, velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 9 cm, výška 70 cm, voní, častěji trpí černou skvrnitostí.

'Charles de Gaulle'

Francouzská (Meilland) růže z roku 1974, velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 10 cm, výška 60 cm, voní.

'Ametyst'

Česká (Urban) růže z roku 1976, velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 10 cm, výška 110 cm.

'Dot Blau'

Španělská (Dot) růže, velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 11 cm, výška 100 cm.

souhlasem japonské vlády, neboť jde o geneticky pozměněnou rostlinu. Až na podzim roku 2009 se za velmi vysoké ceny začaly na několika místech v Japonsku prodávat modré růže jako luxusní řezaná květina.

Skeptici však soudí, že se barvivo díky kyselému buněčnému obsahu nemůže u růží dobře projevit, a že ani tentokrát zase není ta pravá modř. Oficiálně je barva popisována jako pastelově modrá s fialovým nádechem. Těžko soudit, dokud i u nás japonskou „modrou“ nevidíme na vlastní oči. Zatím se můžeme porozhlédnout v našich rozářiích a okrasných školkách, která z prodávaných růží je nejvíce „modrá“. Zatím bohužel najdeme jen vždy smutně růžově či fialově šedě namodralý květ. Modrý tón se nejvíce uplatní hned po rozvíti růže a pak

'Saphire'

Francouzská (Delbard) růže z roku 1964, velkokvětá, o průměru květu 12 cm, výška 100 cm, voní, květy se sklánějí.

'Ludmilla', syn Ludmila

Francouzská (Laperrière) růže z roku 1969, velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 11 cm, výška 80 cm, růžový nádech.

'Nigrette'

Německá (Krause) růže z roku 1933, mnohokvětá, floribunda o průměru květu 7 cm, výška 80 cm.

k večeru za soumraku (tedy pokud si odmyslíme počítačově upravené fotografie).

Při pohledu na uvedené sortiment je patrné, že všechny uvedené „modré“ růže jsou velkokvěté. V jiných skupinách růží toto zbarvení není výrazné. Pěstování „modrých“ růží není náročné a neliší se od velkokvětých růží jiných barev. Zásady lze velmi stručně shrnout takto:

Růže vysazujeme nejlépe na podzim na vzdálenost 50 cm od sebe asi o 5 cm hlouběji, než rostly růže ve školce, zalijeme je a přihrneme. V březnu odhrneme a zkrátíme tak, aby na výhonku zbyla jen 2 až 3 očka; tedy na výšku asi 10 cm. Tento radikální řez konáme u velkokvětých růží každoročně.

„Modré“ růže působí poněkud chladně a smutně, proto je nejlepší jejich výsadbu kombinovat se žlutými odrůdami stejné výšky a velikosti květu. Tato kombinace barev květů vynikne i ve váze.

'Black Lady' – černá růže

Černé růže

Také s barvou černých růží je potíž. Takřka černá bývají jen poupata, plně otevřený květ je pouze temně červený a někdy nafialovělý. Někteří zahradníci mají na vypěstování černé růže „zaručený“ návod. Stačí prý růži naroubovat na dub. Nevím, zda se náhodou nemá ještě navíc pracovat o půlnoci.

'Black Magic'

Německá (Tantau) růže z roku 1995, velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 9 cm, výška 90 cm, získala ocenění na výstavách, ale u nás je citlivější na mráz i na černou skvrnitost.

Z duběnek se přece dělal inkoust, což by tedy byl pro vznik černé zdánlivě logický předpoklad. Je to pochopitelně hloupost, vždyť růže a dub jsou naprosto jiné rostliny a nikdy spolu nesrostou.

Podívejte se na výběr nejtmaavších temně červených odrůd, které jsou u nás k vidění a sami posuďte sami, jak moc jsou černé. I tmavě červené růže s černými poupaty pěstujeme obvyklým způsobem. Kromě růží velkokvětých se občas v „černých“ růžích objeví i odrůdy náležející do jiných skupin. Růže mnohokvěté a miniaturní v dalších letech po výsadbě řežeme asi do poloviny výšky, u růží sadových a pnoucích odstraňujeme jen rozvětvená odkvetlá květenství. U těchto skupin spouští řez v odstranění celých nejstarších výhonů těsně

u země. Rostliny tak vlastně průběžně zmlazujeme. Větší pozornost než samo pěstování vyžaduje výběr místa pro růži této barvy. Sametky, jak se často také těmito růžím říká, totiž doslova spaluje slunce a květy jsou pak nevhledné. Nikdy je proto nesázíme na plné ostré slunce, zvláště ne před jižní stěnu. Vhodná je kombinace černých růží se žlutými a bílými. Pokud vysazujeme samostatnou skupinku sametek, vybereme jí místo blízko cesty, aby bylo možné dobře pozorovat temná poupata.

‘Botond’

Maďarská (Márk) růže z roku 1991, miniaturní, průměr květu 4 cm, výška 40 cm.

‘Nočná Panna’

Slovenská (Glváč) růže z roku 2002, velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 10 cm, výška 70 cm.

‘Fugue’

Francouzská (Meilland) růže z roku 1958, pnoucí, průměr květu 8 cm, výška asi 280 cm.

‘Josef Klimeš’

Česká (Urban) růže z roku 1985, sadová, průměr květu 10 cm, výška 130 cm, zvláštní odrůda, květy někdy trochu ukryty v listech.

‘Don Juan’

Italská (Malandrone) růže z roku 1958, pnoucí, průměr květu 9 cm, protože často u nás namrzá dorůstá zpravidla jen do 150 až 200 cm.

Zelené růže

Rosa chinensis var. *viridiflora*

‘Green Ice’

Americká (Moore) růže z roku 1971, miniaturní, průměr květu 4 cm, výška 50 cm.

Nevěříte, že taková barva růží existuje? Jednu zelenou růži bych tu měl a její zeleň je navíc opravdová, přímo trávová. Však také to, co vidíme je vlastně přeměněný kalich, nikoliv tedy plátky korunní,

jako u normálního květu růží. Květy jsou tak nenápadné, že si jich při chůzi kolem vůbec nevšimnete. Tato botanická zvláštnost je jmenuje *Rosa chinensis* var. *viridiflora* (na obrázku). Není to žádná horká novinka, protože varieta se objevila v USA již roku 1837. Keř je asi metr vysoký i široký, průměr květu nepřesahuje 5 cm. Její pěstování je nenáročné, s řezem to nepřeháníme. Zelenou růží jako kuriozitu naleznete v mnohé botanické zahradě. Někdy se také o zelené barvě hovoří u bílých květů růží, které mají nazelenalý nádech. Projevuje se zejména u poupat a také na skvrnách po kapkách deště.

‘Edel’

Anglická (McGredy) růže z roku 1919, velkokvětá, čajohybrid o průměru květu 9 cm, výška 60 cm.

Jiří Žlebčík, foto: autor

upraveno dle článku v časopise Receptář č. 6, 2010

Harmonie barev

Svět růží je však bohatý a tak si ještě prohlédneme květy vícebarevné. Tímto označením mám na mysli pestrobarevnost skutečně výraznou, která se projeví až při správně rozvitém květu. Jinak totiž není nic zvláštního, najdeme-li třeba u světle růžové růže poupě sytější barvy, nebo když červený květ při dokvétání trochu zřívá, či žlutý květ zesvětlá téměř dobíla. Temně červený květ zase může slunce spálit dohněda, na květech světlejších odrůd se zase po dešti objevují tmavší tečky. Tyto úkazy jsou však jen vady na kráse a u nových odrůd se jim šlechtitelé snaží vyhnout.

Zadívejme se tedy do květů dvoubarevných, někdy i tříbarevných už na první pohled. Pro tentokrát se zastavíme u růží, jejichž květy jsou příkrášleny různými obrubami, lemy a oky. I když mají květy růží různé tvary, vždy je světlejší střed květů, zatímco okraje mají sytější barvu. Až se některému šlechtiteli podaří barevnost obrátit, bude to opravdu novinka. Vícebarevné květy najdeme ve všech skupinách růží. Některé vybrané odrůdy vám představíme.

Floribundy

V květenstvích je 4 až 9 květů, které jsou menší než u čajohybridů.

‘Red Gold’

Anglická mnohokvětá růže (Dickson) z roku 1968 o průměru květu 8 cm. Plný květ je převážně žlutý a má jen úzký světle červený lem. Výška rostliny je asi 100 cm.

‘Golden Slippers’

Americká mnohokvětá růže (Abrams) z roku 1961, květ o průměru květu 9 cm. Volně plný, oranžově načervenalý květ přechází ve středu do barvy světležluté. Výška rostliny je asi 60 cm.

Růže miniaturní

Kompaktní keříky malého vzrůstu i květů.

‘Sweet Fairy’

Holandská růže (de Vink) z roku 1946 o průměru květu 5 cm. Plný květ se zvláště úzkými květními plátky a s volným středem má nejprve červenou, později sytě růžovou barvu, střed je bílý a lehce nažloutlý. Výška rostliny je asi 50 cm. Růže lze dobře množit z letních řízků.

‘Mozart’

Dostí známá německá růže (Lambert) z roku 1937, průměr květu jen 3 cm. Prázdný květ je výrazně dvoubarevný s vyváženým zastoupením sytě růžově fialové barvy a čistě bílé. Výška rostliny je jen asi 120 cm, často se obloukovitě sklání. Květy nápadně voní a pěkně jsou i šípky. Odrůda ale častěji trpí černou skvrnitostí.

‘Jabloňový květ’

Stále oblíbenější česká odrůda (Benetka) z roku 1996 ze skupiny rugosa hybridů, květ má průměr 7 cm. Bílá barva prázdného květu na okrajích zvolna přechází do velmi světle růžové. Toto barevné ladění je ojedinělé. Výška silně ostnitého keře je asi 100 cm. Velmi otužilá odrůda, jež tvoří kořenové výběžky, množit je ji možné také z letních řízků.

Růže sadové

Parková růže neboli sadovka má vysoký vzrůst podobně jako růže pnoucí, stojí však pevně jako vzpřímený keř.

‘Cocktail’, syn. ‘Cocktail’, ‘Cocteil’

Francouzská růže (Meilland) z roku 1957, pnoucí případně i sadová odrůda, průměr květu 7 cm. Prázdný květ je jásavě červený s výrazným žlutým okem. Výška rostliny je jen do 2 m, což na pnoucí růži není mnoho. Růže je pro naše klimatické podmínky dosti choulostivá.

Čajohybridy

Růže s lodyhou jen málo větvenou, v květenstvích bývá nejvýše 6 (zpravidla 2 až 4) velkých květů.

‘Altesee’

Francouzská růže (Meilland) z roku 1950, velkokvětá, nižší (asi 60 cm), o průměru květu 10 cm. V hustě plném květu je kombinována světle růžová barva s červenorůžovou na okrajích plátků.

‘Ambiance’

Belgická růže (Delforge) z roku 1955, velkokvětá, o průměru květu 10 cm. V hustě plném květu nalezneme bílou barvu s nažloutlým nádechem s růžově naoranžovělým lemem. Žlutá barva je nejvíce zastoupena v právě čerstvě otevřeném květu. Výška rostliny je asi 90 cm.

Polyantky

Mají v květenstvích desítky často prázdných květů o velikosti jen 2 až 5 cm.

‘Red Yesterday’, syn. ‘Red Ballerina’, ‘Marjore Fair’

Anglická mnohokvětá růže (Harkness) z roku 1978 má průměr květu 4 cm. Prázdný fialový květ s výrazným bílým okem. Výška rostliny je asi 110 cm. Množství květů i šípků je velmi efektní.

‘Red et White Star’, syn. ‘Red and White Star’

Americká mnohokvětá růže (Moore) z roku 1969, o průměru květu 4 cm. Převážně červený, volně stavěný květ přechází ve středu do nevýrazně ohraničeného bílého oka. Výška rostliny je asi 90 cm. Růže lze dobře množit z letních řízků.

S barvami šetřete

Pokud byste na jednom místě soustředili několik vícebarevných odrůd, byl by záhon až moc pestrý. Raději tedy – jako obvykle – všeho s mírou, zvolte si jen jednu odrůdu a vysadte skupinu z několika sazenic. Okolí takového záhonu by mělo být spíše jednobarevné a uklidňující – krása barevných růží tak nejlépe vynikne.

Růže pnoucí

Popínavé růže s dlouhými výhony se samy ovšem nedokáží udržet ve vzpřímené poloze a je nutné vyvazovat je ke konstrukcím.

‘Händel’

U nás dobře známá a často ve školkách nabízená anglická růže (Mc Gredy) z roku 1965. Je možné ji využít i jako sadovou (tedy pěstovat bez opory), průměr květu 9 cm. Z růžového poupěte se rozvíjí plný bílý květ s výrazným dobře ohraničeným sytým růžovým lemováním. Výška rostliny zpravidla nepřevyšuje 2 m, odrůda v našem klimatu dosti často namrzá.

*Jiří Žlebčík, foto: autor
upraveno dle článku v časopise Receptář č. 8, 2010*

Václav Větvička je kmotrem růže keltské

Převzato z [http://botany.cz/cs/ stránka navštívena](http://botany.cz/cs/stránka_navštívena) 11 915 krát

Představovat dlouze Václava Větvičku by bylo skutkem značně pošetilým. Těžko bychom totiž u nás hledali botanika podobně známého i mezi širokou veřejností. Velmi si ceníme, že pan Větvička přijal kmotrovství při volbě Národní ohrožené rostliny. Značnou část své vědecké činnosti zasvětil studiu růží, proto není překvapivé, že z nominovaných druhů si vybral také právě růži.

Setkali jsme se spolu na zámku ve Štíříně, v prostředí krásném a působivém. Ve zdejší zámecké zahradě najdeme mnoho výjimečných exemplářů dřevin a vzhledem k tomu, že někdejší majitel Štířína František Ringhoffer byl v roce 1932 zvolen prvním předsedou Golfového svazu ČSR, nachází se tu i jedno

z nejstarších golfových hřišť u nás. Václav Větvička mi ještě prozradil, že zámecké schodiště zdobí sousoší Čtyř ročních období významného barokního mistra Matyáše Bernarda Brauna a vázy na schodišti pocházejí z dílny Vojtěcha Suchardy. V této oáze zeleně a klidu se můžete setkat s kmotrem Větvičkou osobně i vy. Každou třetí středu v měsíci (od 15 hodin) totiž otevírá v blízkém Domě Atis svou botanickou poradnu. Je to příjemné posezení, při kterém můžete mít pocit, že jste se vlastně ocitli někde mezi svými dobrými známými.

Kmotr Větvička je skvělým vypravěčem, vlastně jsem se ho ani nemusel na nic ptát. Stačilo jen poslouchat. Nebudu vás tedy déle zdržovat a předávám tímto slovo výhradně jemu.

Ladislav Hoskovec 16. 7. 2008

Václav Větvička vypráví

Rosa gallica tvoří samostatnou vývojovou větev růží, dosahuje výšky pouze asi 50 cm, květy má jednotlivé a výrazně velké, vonné. Je druhem, jehož areál se táhne od Francie přes střední Evropu, severní hranice je v oblasti za karpatským obloukem. Dominující byla právě ve střední Evropě a ve Francii, tedy na území historicky obývaném Kelty. Galové jsou vlastně jedním z keltských kmenů, a když Karl Linné v roce 1753 tento druh popisoval, dal mu jméno *Rosa gallica*, protože locus classicus – tedy místo, odkud byl druh poprvé popsán – ležel na území Francie. Nicméně osobně se domnívám, že by pro tuto růži bylo vhodnější české jméno růže keltská. Sám jsem ho prosazoval v Květeně České republiky.

Tato růže má velmi charakteristickou strategii. Skoro všechny růže – až na několik výjimek – jsou vlastně gejírové nebo poléhavé liány. Jejich ostny nejsou ochranou proti okusu, ale jsou to vlastně záchytná zařízení, s jejichž pomocí rostlina šplhá. Růže keltská je ale růží ote-

vřenyých travinných biomů, dá se říci stepí a lesostepí, kde musí čelit konkurenci trav. Je proto nadána ohromnou schopností vytvářet dlouhé výběžky, které dosahují až 4 metrů. Takže když na lokalitě vidíte třeba pět keříků této růže, je to ve skutečnosti z jediného semínka takzvaný polykormon, čili jedinec, který se sice manifestuje na různých místech jako samostatná rostlina, ale ve skutečnosti jí není.

Osud růže keltské je pozoruhodný. V šíření jí v minulosti například velice pomohla výstavba železničních naspů – v zamokřené krajině totiž náspy představují suchý pól, je to dokonalé odvodněné těleso, pokud svahy náspu měly jižní orientaci, tak je tato růže obsazovala. Napadá mě třeba, že na trati okolo Krupé na Rakovnicku rostla dokonce i mezi kolejemi. A já osobně si myslím, že je to právě tato růže, která se „červenala pod Tetí-

nem“ ve známé zlidovělé písni Josefa Chmelenského. Skály okolo Berounky jsou totiž skoro klasickou lokalitou růže keltské. Kdysi dávno byste ji zastihli skoro na kterékoli mezi. Jenže nejprve jsme ji orbou vyhnali z pastvin do mezí a posléze s rozoráním mezí po druhé světové válce tato růže prakticky zmizela. Dostala se do situace značně ohroženého druhu, který masivně z Evropy ustoupil. Dříve rostla na řadě míst v Čechách i na Moravě, kdybych ji šel mapovat dnes, zakreslil bych bohužel jen několik bodů na mapě. Když se před lety sestavoval Červený seznam ohrožených druhů, zasadil jsem se o to, aby se na něm právě růže keltská objevila také.

Ve Francii byla považována za léčivou rostlinu, jedna její přírodní odrůda se dokonce jmenovala *Rosa officinalis*, byla to vlastně růže lékárníků. Používala se spíše pro svou vůni, než pro jakékoli léčivé účinky.

Nelze opomenout, že patří k nejstarším v Evropě pěstovaným okrasným růžím. Příznačná pro ni byla sbírka císařovny Josefíny, manželky Napoleona Bonaparta, která měla na zámečku Malmaison u Paříže ve své růžové zahradě k roku 1813 asi 330 odrůd této růže, a to ve všech možných nuancích barevných i tvarových. Je to také růže, která stála u zrodu růže stolisté. Hodí se samozřejmě i do dnešních zahrádek, je to růžička velice milá.

Růžový tým kmotra Větvíčky:

Jana Möllerová, Praha: Růži galskou určitě nepřehlédnete, pokud kvete. Jinak si jí obvykle nevšimnete, protože neroste jako keř, vytváří tak půl metru vysoký porost tenkých výhonků. A na takovém nízkém nenápadném keříku kvetou překvapivě velké květy, z planých evropských růží ty největší, nejméně 5 cm v průměru, tmavě růžové až červené a nádherně intenzívně voní. Asi právě pro její nenápadnost po většinu roku tato krásná růže mizí z přírody, ničí ji především rušení jejich stanovišť. Růže galská je prapředkem prvních kulturních růží, z jejího příbuzenstva jsou růže, ze kterých se získává vonný růžový olej. Takovou rostlinu přece nemůžeme nechat zmizet z přírody. Mám ráda růže a růže galská si váš hlas určitě zaslouží.

KOLEKCE KNIH ARNOŠTA KRŮLA - knihy věnované př. Arnoštem Krůlem z Doubravy knihovně Rosa klubu ČR

Př. Arnošt Krůl z Doubravy, milovník, pěstitel a amatérský šlechtitel růží (viz článek v Ročen-ce Rosa klubu 2008) věnoval knihovně Rosa klubu ČR 24 knih o růžích, 20 katalogů růžařských firem, sbírku 120 pohlednic a fotografií růží a dva rukopisy se soupisem sportů růží a soupisem botanických růží. V průvodním dopisu př. Krůl oznamuje, že bohužel nikdo z potomků nenašel tak hluboké zalíbení v růžích, že by o takovou sbírku růžařské literatury stál a že by to byla velká škoda takovou kolekci dát do antikvariátu. Shromáždil ji během půl století své aktivní práce s růžemi, takže loučení bylo těžké. Doufá však, že prostřednictvím Rosa klubu poskytnete mladším milovníkům růží možnost se s historicky cennými publikacemi seznámit. Ve věku 92 let byl ale ze zdravotních důvodů nucen zlikvidovat též svou kolekci růží na zahradě.

Tímto darem se fond růžařské literatury s historickým zaměřením, založený Historickým kroužkem v 70. letech minulého století (popsaný v Historické ročenice z roku 2000 a zatím v úschově předsedy Rosa klubu) velmi obohatil. Materiály z Kolekce Arnošta Krůla je samozřejmě k dispozici k zapůjčení – stačí projevit zájem přes email nebo dopisem.

Výbor Rosa klubu ČR vyslovuje př. Arnoštu Krůlovi hluboké uznání za jeho dar a zavazuje se zachovat „Kolekci Arnošta Krůla“ příštím generacím.

Dr. J. Thomas, předseda

Kolekce Arnošta Krůla

Knihy

Rok	Autor	Název knihy
1971	Večeřa Ludvík	ROSES A Concide Guide in Colour, 236 stran, formát A5, 54 stran obecný úvod, 85 akvarelů, v angličtině, ilustr. Jiřina Kaplická
1980	Večeřa Ludvík	MALY ATLAS RÓŻ, polský překlad českého originálu, 239 stran, ilustr. Jiřina Kaplická
1923	Smrž Oskar	DĚJINY KVĚTIN, II. díl: DĚJINY RŮŽE, 121 stran + III. díl: DĚJINY KVĚTIN, 185 stran + IV. díl: DĚJINY KVĚTIN, 224 stran, svázané dohromady, bez obr.
1965	Lindtner P., Chorvát F., Čejka G.	RUŽE a ich pestovanie, SVPL Bratislava, 166 stran, čb a barevné fotografie a náčrty
1924	Mütze Wilhelm, Scheider Camillo	DAS ROSENBUCH, 1. vydání, Berlin, 136 stran, čb ilustrace + 3 barevné listy
1927	Mütze Wilhelm, Scheider Camillo	DAS ROSENBUCH, 2. rozšířené vydání, Berlin, 171 stran, čb ilustrace
1967	Augustynovicz Jan, Gladysz Antoni	PORADNIK DLA MIŁOŚNIKOW RÓŻ, Tarnow, 188 stran + reklamy i růžařů
1959	Márk Gergely	A RÓZSA, Budapest, 319 stran, čb foto
1972	Bylov V. I., Štaňko I. I., Judinceva E. B., Michajlov N. L.	Rozy, kratkie itogi introdukcii, 304 strany, několik akvarelů na černém pokladu, 2331 odrůd, 1200 novinek

1986	Klimenko Zinaida K., Rybcova E. L.	ROZY, introduciovannye i kultiviruemye na Ukraine, Kiev, 214 stran, četné barevné fotografie
1984	Jensen Ingwer J.	Nr. 1, Kletterpflanzen Seltene Kübel- und Freilandpflanzen, 80 stran, bohatý sortiment, barev. foto
1986	Jensen Ingwer J.	Nr. 2, Historische, seltene und moderne Rosen etc., 100 stran
1988	Jensen Ingwer J.	Nr. 3, Englische Rosen, 76 stran
1962	Rosarium Sangerhausen	Rosenverzeichnis, 150 stran, 1962
1897	BETTEN Robert	Die Rose, ihre Anzucht und Pflege, Praktisches Handbuch für Rosenfreunde, Frankfurt a.d. Oder 222 stran, 138 obrázků
1922	BETTEN Robert	Die Rose, ihre Anzucht und Pflege, Praktisches Handbuch für Rosenfreunde, 5. vydání připravené Robertem Türkem, Frankfurt a.d. Oder 239 stran, 189 obrázků,
1932	KORDES Wilhelm Jun.	Rosen Züchtung, Anpflanzung und Pflege, Frankfurt a.O., 134 stran, 147 čb fotografií a kreseb
1960	KORDES Wilhelm	Das Rosenbuch, Hannover, 8. zcela přepracované vydání, 284 stran, jen čb fotografie a kresby
1971	KORDES Wilhelm	Das Rosenbuch, Hannover, 10. zcela přepracované vydání, 318 stran, jen čb fotografie a kresby
1967	GORDON Edwards	Mein Rosengarten, Neumann Verlag, překlad z anglického originál Rose for Enjoyment 1962, 227 str., 20 barevných stran, ostatní fotografie čb
1972	HAENCHEN Eckhart, HAENCHEN Fritz	Das neue Rosenbuch, Berlin, 272 stran, 88 barevných fotografií a 42 čb
1988	GOTTSCHALK Werner	Ratschläge für den Rosenfreund, Radebeul, 220 str., četné barevné fotografie a čb kresby, (dvakrát)
1991	JANTRA Helmut	ROSEN –Auswahl Pflege Gestaltung, Falken Verlag, 104 stran, mnoho barevných fotografií

Katalogy růžařských firem

Rok	Firma
1936/37	Böhm Jan, Blatná, 50 stran + floxy
1947	Böhm Jan, 3 strany + dalších 9, barevný obal Kalvárie
1987	Blatná, OPS Strakonice, 18 stran
1967/68	Havel Josef, JZD Tučapy, 16 stran, + Dodatek 4 strany
1969	Havel Josef, JZD Tučapy, 48 stran, barevný obal
1972	Havel Josef, 46 stran
1973/74	Havel Josef, 9 stran,
1974	Havel Josef, JZD Tučapy, 4 strany jako dodatek
1972	Hněvkovice, JZD, 16 stran
1985	JZD Kožlí – Hněvkovice, 4 str
1972	Kladenské růže, KS města Kladno, 9 stran
19xx	Kladenské růže, KS Kladno, 12 stran

1974	Bystřice pod Hostýnem, 94 stran, růže 10 stran
1968	Peňáz Josef, Litomyšl, KS, 106 stran, růže 5 stran
1969	Všeruby u Plzně, SS, 32 stran
19xx	Kunratice, JZD, 16 stran
19xx	Kunratice, JZD, 40 stran
1971/72	Macháček Václav, JZD, Kunratice, 20 stran
1972	Chlumeč n.C., Šlecht. stanice, 23 stran
1990	Glváč František, Rosa klub Bratislava, 21 stran

Rukopisy

Nové odrůdy vypěstované pupenovou mutací, linkované listy A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M (3 stránky), N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, Y, Z (1 odrůda ZBOROV), nová odrůda (název, rok, skupina, někdy i barva květu) a mateřská rostlina (dtto), abecedně řazené:

Botanické růže ve světě objevené, 27 stran á 35 názvů od R. acircularis Lindl. po R. yesoensis Makino; zřejmě z nějaké (jediné) publikace převzaté, ale bez citace; linkované listy
Sbírký

Sbírka pohlednic s růžemi (pojmenovanými), většinou ze SSSR, cca 60 ks

Sbírka fotografií starých šlechtitelů růží, formát pohlednic, 18 ks

Sbírka fotografií titulních listů katalogů růží, formát pohlednic, 32 ks

Sbírka trojrozměrných pohlednic růží, (SSSR), 11 ks

Pro úplnost připomínáme článek na str. 38 – 43 Ročenky 2008

Knihy věnované př. Arnoštem Krůlem z Doubravy Rosa klubu ČR v únoru 2008

rok	autor	název
1936/7	Bratři Schützové,	Zimě odolávající rostliny, Olomučany-Blansko, 44 stran
1963	Keskevič Viktor	Růže, 182 stran
1938/9	Victoria Baumschulen, Schöllschitz	katalog, 84 stran
1923	Svoboda Eduard	Rychlení růží, 34 stran
1924	Bauman Jan	Očkování růží a jejich ošetřování, 39 stran
1931	Böhm Jan	Stručné a praktické rady pro milovníky-pěstitele růží, 107 stran
1862	Wendel F W	Preis-Verzeichniss für 1862, Gemüse-, Feld-,Grass-,Wald u. Blumen-Sämereien, Erfurt, 6 stran
2000	Lejeune Servais	Rudolf Geschwind, zur 150. Wiederkehr seines Geburtstages 1829-1979, 75 str.
1997	Větvička Václav	Růže, 128 stran
1970	Svoboda Pravdomil	Růže v arboréte Borová Hora, 1970, 134 stran
1994	Heitzová Halina	Růže, tak rostou a kvetou nejkrásněji, 65 stran
1924	Těšitel Jan J.	Knihá o růžích, 135 stran
1965	Lindtner P., Chorvát F., Čejka G.	Ruže a ich pestovanie, 166 stran

1931/2	Böhm Jan	Ročenka a ceník Böhmových růžařských podniků v Blatné, městě růží Č.S.R., 112 stran
1938	Böhm Jan	Dvacet let československých růží, 204 stran
1975	Nicolaisen Åge, Gault S. M., Synge Patrick M.	Rosernes Bog (v dánštině), 208 stran

Poznámka ke kolekci Arnošta Krůla

Při pořizování soupisu knih darovaných př. Krůlem mne obzvláště zaujala nejstarší z nich, od Roberta Bettena z roku 1897: Růže, její pěstování a péče o ni, protože obsahuje kresby škůdců růží ve všech vývojových stádiích, obdobně jako v Böhmových Stručných a praktických radách. Nejsou shodné, ani Betten, ani Böhm však neuvádějí autora kreseb. Požádal jsem Ing. Roda, poradce Zahrádkáře přes škůdce a choroby, aby určil zdroj kreseb v Böhmovi, ale zatím mi neodpověděl. Po tomto „zklamání“ jsem pátral sám dál na internetu. Stačilo zadat český, německý (dle Bettena), latinský (dle Bettena) či anglický název škůdce a během vteřiny vyskočila spousta alternativních odpovědí s detailními informacemi a navazujícími odkazy. Velmi kvalitní informace podává Dictionary of Gardening http://www.factopia.com/r/rose_sawflies_gardening.html, ale překvapivě i webová poradenská stránka berlínské zahrádkářské kolonie Kleingartenkolonie Grüne Aue e.V. in Berlin willkommen auf den Webseiten der Gartenfachberatung nebo osvětový web městečka Ibbenbüren http://www.stadtmuseum-ibbenbueren.de/natur_kulturraum_ibbenbueren2.htm

Bavil jsem se objevováním informačního bohatství na internetu i o zdánlivě tak úzké otázce, až jsem ztratil pojem o času a poznal jsem, že takové hledání na internetu může být skoro návykové. Bylo však poznat, že entomologové tu škodlivou havěť popsali podrobně už před stoletím, ale trápit nás nepřestala, zkrátka patří k růžím od nepaměti a my ji můžeme leda tak trochu škádlit, ale nevyhubit.

jt

Strípky z růžového světa

Nová česká růže 'Gustav Mahler'

Jistě vám členům Rosa Klubu neuniklo, že v rodišti Gustava Mahlera v Kalištích u Humpolce vzniká již od roku 1996 upomínkové rozárium a to jednak před budovou bývalé školy, ale hlavně podél Mahlerova rodného domu. Každý rok zde přibývají růže vlastnoručně vysazené významnými osobnostmi ze světa hudby a politiky. Letos bylo vysazování obzvláště slavnostní, neboť v roce 2010 uplynulo 150 let od Mahlerova narození. Při této příležitosti byla

slavnostně představena nová červená velkokvětá růže z dílny pana Josefa Urbana pojmenovaná po slavném skladateli. Výsadbou růže **‘Gustav Mahler’** konané v den oslav 7. 7. 2010 se vlastnoručně ujal pan prezident Václav Klaus a brilantní barytonista Thomas Hampson (<http://www.gustavmahler.eu/?delej=vice-hp>).

jm

Poznámka:

Shodou okolností jsem se 5. května 2009 po pořadu „Mahler o Mahlerovi“, pořádaném Spolkem Praha – Čáchy/Aachen, sešel (při sklence vína) s panem Dr. Jiřím Štilcem, jedním ze zakladatelů Společnosti Gustava Mahlera, který návrh pojmenovat růži jménem slavného skladatele nadšeně přijal. Pak už jen stačilo návrh přednést Ing. Urbanovi ze Želešic u Brna a ten ochotně sáhl do svých rezerv novošlechtěnců a vysazení růže připravil.

‘Gustav Mahler’

jt

Výňatek z textu na <http://pressportal.cz/kr-vysocina/tz/1492-dve-desitky-ruzi-v-rosariu-gustava-mahlera-v-kalistich/> z oslav v roce 2006: „Dozvěděl jsem se, že důvodů pro zřízení Rosaria v Kalištích bylo hned několik: symbolika růže v německé i české lidové poezii a písni, Mahlerův vztah k přírodě, úvahy o světě, vztahu přírody a člověka a nakonec i přímá citace jeho Druhé symfonie, kde se objevuje spojení ...rudá růže...“ popsal hejtman Vysočiny Miloš Vystrčil.

Křest růže ‘Jiřina Bohdalová’

U příležitosti podzimní prodejní výstavy růží firmy Starkl se konal křest nové odrůdy v jejich sortimentu. Kmotrou žluté mnohokvěté růže se stala Jiřina Bohdalová na počest jejího životního jubilea. Podle reklamního sloganu se má jednat o anglickou růži, údajně původem z USA(?). Vazby na křtu však budily dojem, že jsou sestaveny ze žlutých skleníkových růží. Uvidíme v sezóně 2011, jak bude tato růže vypadat v realu na záhoně. (viz foto Starkl)

jm

‘Jiřina Bohdalová’

Zprávy ze Slovenska

Slavnost růží 19. – 20. června 2010 v Dolní Krupě na Slovensku

Mezi tradičními pořadateli této slavnosti – Slovenské národní muzeum, pobočka Hudební muzeum v Dolní Krupě, občanské sdružení KOROMPA a Obec Dolní Krupá – se na pozvánce poprvé objevuje **ROSA CLUB Slovakia**. A z oficiální stránky obce Dolná Krupá – http://dolna-krupa.com/spolok_rosaclub.html se dovídáme o historii slavnosti a o **Spolku RosaClub**:

Keď na Vianoce roku 1995 po prvýkrát navštívil Dolnú Krupú Johannes Kalbus z Altdorfu v Nemecku, iba málokto tušil, že hľadá pamiatku po žene, ktorá bola viac známa za hranicami, ako na Slovensku. Stopy po jej práci – pozostatky ružovej záhrady – nenašiel, no objavil ochotných ľudí, vďaka ktorým sa podarilo urobiť prvé kroky pre obnovu ružiarskej tradície v Dolnej Krupovej. Ružiarstvo preslávilo našu obec ďaleko za hranicami vďaka činnosti Márie Henriety Chotekovej (1863 - 1946) – veľkej a slávnej pestovateľke ruží.

Johannes Kalbus – pestovateľ historických odrôd ruží – spoločne so svojou manželkou Janou a publicistkou Annou Jacob pri príležitosti 50. výročia smrti grófký Márie Henriety Chotekovej v roku 1996 opäť navštívil Krupú a aj miestny kaštieľ, v ktorom boli ubytovaní.

Práve vtedy sa skontaktovali so Stanislavom Petrášom a z ich rozhovorov vznikli zárodky budúcej spolupráce a myšlienka slovensko-nemeckého združenia priateľov ruží, ktoré by na počesť „ružovej grófký“ nieslo jej meno. Od roku 1997 začal vyvíjať aktivity Medzinárodný ROSACLUB grófký M. H. Chotekovej.

Prvou spoločnou akciou bolo odhalenie pamätnej tabule na miestnom kláštore, kde M. H. Choteková zomrela. Spomienková akadémia spojená so slávnostnou svätou omšou a kultúrnym programom sa uskutočnila 4. októbra 1997. Odvtedy sa uskutočnilo niekoľko recipročných návštev v Nemecku. Vďaka nemeckým priateľom ruží sa v Dolnej Krupovej od roku 1996 vysadilo asi 800 ruží, najväčšie z nich pochádzali práve z rozária grófký Chotekovej, ktoré existovalo v prvej tretine 20. storočia. ROSACLUB zorganizoval niekoľko výstav ruží a predstavil ruže z D. Krupovej aj na výstavách po celom Slovensku.

Ružové záhony skrášľujú verejné priestranstvá v obci, predzáhradky i okolie kaštiela. V čase, keď kvitnú, robia našu obec farebnejšou a krajšou. Pri návšteve Dolnej Krupovej nezabudnite, že je tomu tak vďaka priateľom ruží z Nemecka, ktorí na ružovú grófký nezabudli a objavili ju aj pre nás – jej rodákov.

Název spolku se ustálil na **Ružiarská spoločnosť Márie Henriety Chotekovej**, OZ, Dolná Krupá a predsedkyň je Mgr. Alena Krátká. Rosa klub ČR přeje milovníkům růží, ctitelům růžové hraběny a pořadatelům Slavností růží mnoho zdu a radosti do dalších let.

Výstava růží v Dunajské Lužné na Slovensku ve dnech 5. – 6. června 2010

Výstavu růží uspořádala nově založená Slovenská ružiarská spoločnosť - Pridunajsko, Rovinka, OZ, jejímž prezidentem je Ing. Vladimír Ševčík. Podle fotografie je vidět, že výstava růží se vydařila a podnítila organizátory k tomu v roce 2011 uspořádat tuto výstavu v mezinárodním měřítku v Dunajské Lužné a pozvat růžaře z Česka, Rakouska, Rumunska a dalších zemí. Dunajská Lužná leží jen 15 km jihovýchodně od Bratislavy a je známá archeologickými nálezy mohylové nekropole ze starší doby železné. Výbor Rosa klubu ČR doporučuje účast na této výstavě. Nabízí možnost setkat se se milovníky růží sousedních zemí.

Zrodil se ROSA KLUB SLOVAKIA

Podle čerstvých zpráv ze Slovenska právě probíhá jednání o změně organizace zastupující Slovensko ve Světové federaci růžařských společností – místo Rosa klubu Zvolen to bude Rosa Klub Slovakia pod předsednictvím Ing. Františka Glváče se sídlem v Bratislavě, kdežto Rosa klub Zvolen s předsedou Ing. Vladimírem Ježovičem bude místní pobočkou, obě dvě jako specializované organizace Slovenského svazu záhradkárov. Rosa Klub Slovakia se už chystá ve spolupráci s ostatními růžařskými organizacemi na svou první Mezinárodní výstavu růží Podunajska v Dunajské Lužné ve dnech 5. – 6. června 2011, alternativně v Dolní Krupé ve dnech 11. – 12. června 2011. Rosa klub ČR přeje Rosa Klubu Slovakia zdar a dlouhý život.

Dr. J. Thomas

Soutěž nových růží v Barceloně a Výstava růží v Sant Feliu de Llobregard

Tak jak naše Mezinárodní soutěž rovinek růží v Hradci Králové zve k účasti na vyhlášení vítězných růží spřízněné duše ze světa, tak dostává i Rosa klub pozvání od pořadatelů obdobných evropských soutěží. Většinou je to i pozvání do mezinárodní jury k poslednímu hodnocení růží před vyhlášením vítězných růží. Stačí tedy jen projevit zájem a přihlásit se. Dnes už to není privilegium osob pozvaných za Rosa klub nebo osobně, dnes jsou informace o všech soutěžích veřejně přístupné na adrese www.worldrose.org, včetně kontaktu na pořadatele - stačí tedy jen projevit zájem a přihlásit se předem nebo na místě, určitě nebude nikdo vykázan.

Kulaté výročí nějaké soutěže slibuje slavnostnější průběh, májový čas v Španělsku lákal a Barcelona sama o sobě to zpečetila. Zklamalo jen to počasí, tak jak má v poslední době ve zvyku. Bylo chladno, ani všem růžím se nechtělo rozkvést.

Pořadatelé se o nás moc nestarali, na emaily nereagovali, lokalitu rozáría se mi nepodařilo po internetu předem vypátrat, při výběru hotelu jsem raději zvolil centrum Barcelony v dosahu hromadné dopravy a terminálu z letiště a raději jsem dorazil dva dny předem. Prohlídka Barcelony (1,6 milionů obyvatel, hlavní město Katalánska se silnou autonomistickou tendencí) za to stojí – prohlídka slavných staveb architekta Antonia Gaudího: park **Parc Güell**, stále nedokončená katedrála **Sagrada Familia**, domy **La Pedrera (Casa Milà)** a **La Casa Batlló** je zážitek, ale i moderní galerie Joana Miró, Muzeum národního (katalánského) umění v Národním paláci, náměstí **La Plaça Ca-**

talunya – citové centrum Barcelony, navazující pěší zóna **Las Ramblas** směrem k moři, poblíže i **Palau de la Música Catalana**, palác katalánské hudby v modernistickém provedení (kde jsem zachytili závěrečnou část jazzového koncertu pro veřejnost) – více jsme nestihli, ale detailně Vám to přiblíží a naláká i internet.

S pořadatelem jsme se setkali až na zahajovací akci ve čtvrtek večer 6. května v **Muzeu Pabla Picassa** (umístěné v starém paláci v starém městě s úzkými uličkami), kde profesor José Francisco Ballester Olmos z Madridu přednesl ve španělštině (za což se hluboce umluvil místním Kataláncům) dosti afektovanou řeč o významu růže v umění, technice a společnosti (s překladem do angličtiny do sluchátek). Následoval malý raut, kde jsme se konečně představili hlavnímu organizátorovi soutěže Ing. Lluisi Abadu Garcíovi a pozdravili s dalšími zahraničními účastníky soutěže: s presidentkou WFRS Sheenagh Harrisovou a s expresidentem Americké růžařské

společnosti Genem Jonesem (jehož předci pocházejí z Pardubicka a přijede snad v roce 2011 do HK) a jeho manželkou Susan. Další komunikaci s místními nám zpříjemnila naše tlumočnice.

Soutěžní rozárium se nachází v **Cervantesově růžovém parku** (El Roserar del Parc de Cervantes) na severozápadním cípu města, na konci Avenue Diagonal a křižovatce s Av. d'Esplugues, hned za sídlištěm s věžáky a bloky obytných budov. Leží na mírně se svažujícím terénu, má cca 4 ha, v rozáriu roste 10000 keřů asi 2000 odrůd, je rozděleno na 48 úseků s růžemi botanickým, s šlechtěnými dle skupin, ale i s růžemi významných šlechtitelů nebo s růžemi výrazně vonnými. Na vrcholu stojí mohutné pergoly s 233 různými pňoucími růžemi. Na čtyřech úsecích jsou za nízkým oplocením soutěžní růže. Park byl založen v roce 1965 podle návrhů architektů Lluisse Riudora a Joaquina Casamora. Soutěž růží byla zahájena v roce 2001 - i když soutěže růží se konaly v Barceloně už v letech 1926 a 1936. Vítězné růže v předchozích soutěžích byly od firem Jackson & Perkins, Warner, Harkness, Sauvegeot, Kordes, Meilland, Orard a Barni.

Schéma Cervantesovy růžové zahrady v Barceloně

Posledního hodnocení soutěžních růží se v pátek 7. května zúčastnilo odhadem 50 znalců růží. Při registraci jsme obdrželi hlasovací archy a instrukci pro jejich vyplnění (aby bylo možné je automaticky vyhodnotit) a během dvou hodin jsme obcházeli asi 60 soutěžních růží. Zhruba třetina však byla nerozkvetlá, a byli jsme instruováni nehodnotit je ani dle růstu či dle zdravotního stavu.

Bylo znát, že jde o akci pořádanou a podporovanou městem, tedy magistrátem města, odborem pro veřejnou zeleň. Po městě visely velké plakáty s hezkým logem soutěže – desítka ovinutá růžemi – potkali jsme je skutečně na četných místech. V rozáriu byly vztyčeny dva stany, menší pro podávání kávy a nápojů, větší pro zahájení akce, pro společný oběd a posléze pro vyhlášení vítězných růží.

Odpoledne jsme v mezičase před vyhlášením vítězů byli odvezeni do nádherného gotického kláštera **Monestir de Pedralbes** s prostornou rajskou zahradou, obrazovou galerií muzea (které zachycuje život kláštera) a nádhernou kaplí s freskami ze středověku.

Vítěznými růžemi byly vyhlášeny:

Zvláštní cena Barcelony za mimořádnou růži – žlutá nepojmenovaná floribunda **AM807**, Alain Meilland, Francie

Nejlepší ČH nebo grandiflora – svítivé karmínová s nažloutlým rubem **'Midsummer'**, Tantau, Německo

Nejlepší floribunda nebo polyantka – rovněž žlutá nepojmenovaná **AM807**, Alain Meilland, Francie

Nejlepší minirůže – tmavě růžová nepojmenovaná **JACifeve**, Jackson & Perkins, USA

a tak dále. Celý soupis i s fotografiemi nabízí webová stránka WFRS www.worldroses.org ve složce Trials/Winners.

Dlouho jsem před odjezdem do Barcelony hledal uspokojivý popis Cervantesovy Růžové zahrady, až jsem uspěl na adrese: http://www.bcn.es/aparcat/en/aparcat_cervantes.htm

Zvláštní cena Barcelony za mimořádnou růži AM807 Alaina Meillanda

Jedna ze šesti řad vystavených růží ve stanu vedla zámečku v Sant Feliu de Llobregard

Velmi zajímavým zážitkem byla doprovodná akce v Sant Feliu de Llobregard, městečku asi 20 km od Barcelony, v sobotu, kam pořadatelé vypravili autobus. Členové **Sdružení přátel růží v Sant Feliu de Llobregard** (založeno teprve v roce 2003) uspořádali u příležitosti oslav 125. výročí narození místního pěstitele a šlechtitele růží Pereho Dota (1885 – 1976) velkolepou 52. národní (tj. katalánskou) výstavu růží a krásnou expozici vzpomínek na slavného šlechtitele, a to v zámečku rodu Falguera a přilehlém parku, který město od roku 1995 odkoupilo a slouží nyní jako kulturní středisko a veřejný park. Sdružení přátel má jen 70 členů, ale výstavy růží se mimo členy zúčastnili i žáci škol a šest růžových škol z okolí, samozřejmě i školka vnuka oslavence. Byla to velkolepá výstava, bohatě navštívená místními lidmi. Sdružení k této příležitosti vydala akvarely růží Pedra Dota od katalánského malíře Rafaela Plazy.

Bližší informace o Sdružení lze najít na website: <http://www.amicsdelesroses.santfeliu.net> (s anglickou verzí).

J. Thomas

47. ročník soutěže nových růží v Le Roeulx v Belgii

3. září minulého roku se konal v malém valonském městečku Le Roeulx v Belgii, nedaleko Bruselu, již 47. ročník soutěžní přehlídky o nejlepší novou růži. Díky tomu, že máme s jednou s organizátorkou, paní Nicole Mainil, velmi dobré vztahy, byli jsme pozváni, abychom se přehlídky jako členové mezinárodní poroty zúčastnili. Když mě dr. Koula začal přesvědčovat, zda bych nejel s ním, zpočátku jsem váhal, ale nakonec zvědavost byla větší a navíc ve dvou se to lépe táhne, plácli jsme si a na více jak tisícikilometrovou cestu jsme se vydali společně.

Popisovat celou cestu by nemělo význam, podstatné je, že jsme náš plán splnili a do Le Roeulx jsme ve čtvrtek 2. září v odpoledních hodinách dorazili. Hned jsme potkali i přátele růží, kteří nám ukázali cestu k penzionu, kde jsme měli rezervované ubytování. Díky tomuto prvnímu setkání jsme měli možnost okamžitě poznat velkou srdečnost a vstřícnost lidí, kteří zde žijí, srdečnost, která doprovázela všechny naše další kroky. Samotné městečko s převážující typickou cihlovou zástavbou má i přes svoji malou rozlohu hned několik pozoruhodností. Jsou jimi například budova původně sloužící jako nemocnice ve 12. a 13. století, která byla později přebudována ve školu, kostel jako jedna z dominant postave-

Česká účast se opravdu nedala přehlédnout

Růže byly ve vynikajícím stavu

Městská hala

v něm tedy jisté charisma, tak jako v přilehlé zahradě, kterou majitelka, nadšená zahradnice, s citem udržovala. Po krátkém odpočinku jsme se vydali do městské haly, kde se konal slavnostní večer předcházející vlastnímu hodnocení růží.

Večer byl příjemný, promítaly se snímky vítězných růží, diskutovalo a pilo pivo z místního pivovaru, jehož vlastníkem byl primátor města. Na hodnocení růží bylo pozváno celkem 77 účastníků z 11 zemí Evropy, dokonce i jeden zástupce z USA a jeden z Nového Zélandu. Jednalo se převážně o šlechtitele a pěstitele, představitele některých dalších evropských rosárií a zahrad či zástupce růžařských organizací jednotlivých zemí. Mezi čestnými hosty byl také princ Oli-

Zahrady ve městě byly mnohdy krásné

ná v 19. století či na náměstíčku krásná radnice bohatě dekorovaná spoustou květin. Město mělo i významnou polohu, leželo totiž na cestě kudy chodila procesí Santiago de Compostella. V průvodci nebyla zmínka o majestátním zámku místního knížete s udržovaným parkem.

Milá majitelka penzionu, manželka místního doktora, nás ubytovala v malém apartmánu. Pension byl zajímavý i tím, že to byl přestavěný středověký klášter, bylo

Olivier de Croy Roelx se svou ženou, majitel místního zámku, který propůjčil zámeckou oranžérii ke slavnostnímu vyhlášení výsledků soutěže. Účastnili se i další představitelé z řad šlechty, jeden z nich se dokonce chlubil svou znalostí češtiny, sice jen dvou slov, ale přeci.

V pátek ráno se všichni účastníci sešli v místním rozáriu, které je umístěné

na zahradě za zdejším domovem pro seniory. Jedná se tak o velmi šťastné spojení krásy a užitečnosti, neboť rozárium je nepřetržitě přístupné obyvatelům domova, kteří zde mnohou trávit klidné chvíle v rozkvetlém přírodním prostředí. Samotné rozárium je koncipováno jiným způsobem než naše v Hradci Králové, je výrazně neformální, růže jsou vysázeny ve čtvercích pravidelně rozmístěných

V rozhovoru zleva: Profesor Maurice Jay, President Société Franaise des Roses, Les Amis des Roses, Ing. Frans Thomas, President Rosa Belgica a dr. Stanislav Konřtack y.

přímou v upraveném trávníku, v každém čtverci je jediný druh růže. I když byl začátek září, byly růže většinou v perfektním stavu a mohly dokonale předvést svoji krásu. Snad jediné ač slušné, přece jen vlhčí a po ránu mlhavé počasí způsobilo, že růže příliš nevoněly a jen v ojedinělých případech se tato významná vlastnost dala posuzovat.

Slavnostní zahájení provedl prezident soutěže pan Emmanuel Delhove, představil prezidenta permanentní poroty profesora J. Clautriau, který je profesionálem v růžařství a pak, k našemu překvapení, byl prezidentem mezinárodní poroty ustanoven Dr. Konřtack y. Bylo to takové poděkování, že jsme s dr. Koulou přijeli z takové dálky a poprvé jsme se za naši zemi této soutěže jako porotci zúčastnili. Hostitelé byli velice milí i samotné hodnocení probíhalo v přátelské atmo-

Paní Nicole Mainil, srdce i duře organizačního výboru soutěže, v pozadí zámek v Le Roeux

President soutěže pan Emmanuel Delhove

sféře. Na rozdíl od našeho detailního hodnocení mnoha parametrů růží se zde hodnotily jen parametry základní, ale jak jsme se dozvěděli, již v průběhu roku probíhají průběžná hodnocení stále komise. Celkově je soutěž uspořádána trochu odlišně od naší. Bylo zajímavé, jak velký zájem o umístění měli přímo šlechtitelé, ti měli také svoje vlastní uzavřené hodnocení.

Velmi zajímavé bylo setkání se zástupci Lucemburské růžařské společnosti, její prezidentkou paní Annette Block a tajemníkem panem Claudem Vionem. Informovali nás o nové růži „Jean de Luxembourg - Roi de Bohème“ (šlechtitel Fabien Ducher), která byla slavnostně pokřtěna v Praze na lucemburském velvyslanectví dne 21. 6. 2010 při příležitosti oficiálních oslav 700. výročí nástupu Jana Lucemburského na český trůn (a sňatku Jana Lucemburského a Elišky Přemyslovny). Oba lucemburští přátelé se přímo v Praze této události účastnili a měli pobyt v naší zemi v živé paměti.

Vyhlášení výsledků se konalo v týž den na závěr slavnostního oběda v rozlehlé oranžerii zámeckého parku. Z výsledků je třeba na prvním místě jmenovat vítěze významné kategorie Rose Elite du Roeux („elitní růže“), již se stala Midsummer Snow šlechtitele Martina Visserse z Belgie. Zlaté medaile pak byly uděleny ještě nepojmenované varietě mnohokvěté růže 02.4800.102 oranžově lososové barvy šlechtitele Delbard z Francie, dále bílé parkové růži Cristal Fairy holandské firmy Spelarosa a z velkokvětých růží odrůdě Korbatam německé firmy Kordes. Speciálně v kategorii vůně růží nebyla nakonec žádná cena udělena k zármutku šlechtitelů z Francie, kteří s umístěním počítali.

Celá soutěž byla velmi dobře organizovaná a pomohla k navázání osobních kontaktů s předními šlechtiteli, někteří z nich již poslali své výpěstky do našeho soutěžního rozária v Hradci Králové.

MUDr. Stanislav Konštický, CSc.

Premiéra publikácie o Márii Henriete Chotekovej, zakladateľke prvého rozária na Slovensku

Počas tretieho júnového víkendu sa v priestoro-
ch kaštieľa v Dolnej Krupovej konala Slávnosť ruží.
Dvojdňový program, ktorému dominuje výstava
ruží, v ostatných rokoch pravidelne priláka stovky
návštevníkov a nebolo tomu inak ani tento rok.

Stalo sa už zvykom, že v rodisku Márie Hen-
riety Chotekovej – najslávnejšej pestovateľky ruží,
na ktorej počesť sa akcia organizuje, majú zámer
pohladiť vaše zmysly. Nie je to iba pastva pre oči,
ktoré očarí všadeprítomná farebnosť ruží, ale aj ich
vôňa a podmanivé zvuky hudby a spevu v boha-
tom sprievodnom kultúrnom programe. Aj preto
má toto podujatie neopakovateľnú atmosféru.
Areál kaštieľa a príslušného parku ponúkol aj ten-
toraz vhodné prostredie a tak 19. a 20. júna SNM
– Hudobné múzeum – Kaštieľ Dolná Krupá spolu
s vystavovateľmi pripravili úspešné 3. pokračova-
nie podujatia venovaného odkazu najväčšej eu-
rópskej ružiarky.

Dolná Krupá má ideálne predpoklady, aby
jedinečnú ružiarsku tradíciu založenú M. H. Chotekovou udržiavala a rozvíjala. Už pred vyše
100 rokmi tu existovala najväčšia ružová záhrada v celej rakúsko-uhorskej monarchii. Jej zakla-
dateľka Mária Henrieta Choteková (1863-1946) bola príslušníčkou šľachtickej rodiny dedičov
miestneho kaštieľa – centra rozsiahleho panstva.

Osobnosť tejto výnimočnej ženy, jej životný príbeh, no najmä zásluhy na rozvoji ružiars-
stva u nás sú aj námetom publikácie „Ružová grófká a jej svet“, ktorá bola predstavená v rám-
ci sobotňajšieho programu. Jej autorom je rodák grófký Chotekovej Stanislav Petráš. Ako pri
slávnostnom uvedení povedal, knižka má byť prvým skromným príspevkom k poznaniu ži-
vota a diela tejto pestovateľky ruží, zakladateľky prvého rozária na Slovensku. To je zároveň
aj podtitul knihy, ku ktorej materiál zhromažďoval tento nadšenec a znalec miestnej histórie
niekoľko rokov.

Ružová grófká - je pomenovanie, ktoré sa M. H. Chotekovej dostalo už počas jej života. Bolo
pomerné zaužívané a zrejme najviac vystihovalo pôsobenie ženy, ktorá sa v prvej tretine 20.
storočia prepracovala na najuznávanejšiu ružiarsku odborníčku vo vtedajšej Európe.

Ako v príhovore poznamenal S. Petráš, práve pred 100 rokmi, keď v júni 1910 v Krupi-
ne prevzala ružiarsku pozostalosť po najslávnejšom uhorskom šľachtiteľovi ruží Rudolfovi
Geschwindovi, začala sa najslávnejšia éra jej rozária.

Na stránkach čerstvej knihy sa o ňom dozvedáme zaujímavé informácie. Zverejnenie mno-
hých, doteraz neznámych, faktov je aj výsledkom rozhovorov s pamätníkmi, z ktorých viacerí

prijali pozvanie a osobne sa zúčastnili slávnostnej chvíle, keď bola ružovými lupeňmi z pôvodných odrôd pestovaných v grófkinej záhrade pokrstená nová kniha. Najstaršou žijúcou z nich je 99-ročná pani Viktória Bajaniková, ktorej slová sú spolu s inými citované v kapitole venovanej spomienkam autentických svedkov zašlej slávy ružovej záhrady.

V kapitole Grófkinej svet sa kniha venuje samotnej ružovej záhrade, poodhaľuje príčiny grófkinej vášne pre ruže, ozrejmjuje jej vzniku vývoj a fungovanie, ale aj obchodné aktivity grófky Chotekovej.

V ďalšej z kapitol si všíma aj najdôležitejšie medzníky jej dlhého života (úlohu viery, možné utajené materstvo, príbuzenstvo so ženou následníka trónu Žofiou Chotekovou a tragický koniec jej života po druhej svetovej vojne).

Čo robí novú publikáciu S. Petráša veľmi prínosnou, je skutočnosť, že kladie veľký dôraz na zaradenie života M. H. Chotekovej do miestneho kontextu a na spolužitie s pospolitým ľudom, s miestnym obyvateľstvom. To, ako grófkú vnímalo jej okolie a aký vplyv malo na ňu prostredie, ktoré ju formovalo a naopak, zohráva dôležitú úlohu v celom texte. Veď M. H. Choteková prežila takmer celý život práve v Krupej. Kniha uvádza veľa originálnych postrehov dokresľujúcich jej život. V tejto súvislosti zacytujeme úryvok z 1. kapitoly Ružiarka z Dolnej Krupej, kde sa v časti Grófenka dušenka o. i. píše:

„Pani grófka sa zapísala do povedomia Krupčanov aj tým, že dedinčanov, mužov i ženy, starcov aj deti oslovovala jednotne „duša drahá“ alebo iba „duša“ či „dušenka“. Takto dôverne ju potom pospolitý ľud medzi sebou aj nazýval. Milým detailom, ktorý zostal v pamäti ľudí je aj jej ráčkovanie. Oslovenie „duša drahá“, či pozdrav „dobré ráno“ zneli vďaka tomu ešte originálnejšie.

Rovnako cenný je aj detail zaznamenaný v inej časti ako postreh dcéry jedného z grófkinej záhradníkov: Ráno išli zamesnanci na rozkas o šesci na dvór, ona tam došla, rozdelila im robotu, dze čo majú robit kerý a tatovi kázala, že aby šeckých na rozkas ešče ráz zvolal na de-sátú. A ona tedy vyšla z toho salónu v slovenském, našem kroji a títo robotníci šecci dokola a ona do prostrídka medzi ních a povedala: „Pozrite duše jaká som já krásná.“

Takýchto milých momentov nájde pozorný čitateľ oveľa viacej. Aj vďaka tomu na pomerne malom priestore dokáže čitateľ skôr pochopiť jej postoje, prístup ľuďom a najmä jej filantropiu.

Kniha napísaná pútavým jazykom je prehľadne rozdelená do štyroch kapitol, pričom veľký dôraz je kladený aj na vizuálnu stránku tohto útleho diela. Takmer 70 kvalitných reprodukcí dokumentuje snahu zhromaždiť na pomerne malom priestore čo najviac obrazového materiálu, často doteraz neznámeho či nepublikovaného. Rušivo nepôsobí ani využitie miestneho nárečia pri doslovnom prepise spomienok pamätníkov a rovnako originálne pôsobí hneď v úvode zakomponovaná ukážka ľudovej slovesnosti ako unikátny príklad nezmazateľnej slopy, ktorú grófka Choteková po sebe zanechala.

Neprekvapí potom ani v knihe publikovaný citát z jej epitafu: „DEUM AFFLICTOS NATURAMQUE TOTO CORDE AMAVIT.“, čo v preklade znamená Boha, trpiacich a prírodu milovala celým srdcom.

Verme, že tento vydavateľský počin občianskeho združenia Korompa z Dolnej Krupej nebude posledný a že v budúcnosti sa vďaka podobným cenným aktivitám dozvieme z bohatej miestnej histórie opäť niečo viac.

Ing. Stanislav Petráš

O grófenke dušenke

*Dolná Krupá dzedzinka je veľmi slávná, veľmi slávná,
a v nej žila moja láska a v nej žila moja láska starodávná.
V horném konci záhrada je pod smrekama, pod smrekama,
v nej ruže pestovali už od dávna, už od dávna.*

*Pri záhrade horný kaštil pod brestáma, pod brestáma
a v nom žila ta ružárka svetoznámá, ružarka ta svetoznámá.
Otec v parku vzácny stromek, vzácny stromek zasadzil,
ked sa tento malý púčik, grófský púčik narodzil.*

*Rástla z neho starostlivá grófenka, grófenka,
pre jéj dobro volali ju duša drahá, duša drahá dušenka.
Pestovala ruže vzácne, kvety krásne vonavé, vonavé,
vedzli to v Vídni, v Prahe, aj v Trnave, v Trnave.*

*Vyšlachcila ružu čírnú, ružu čírnú prekrásnú,
spomínku to na lásku, na tu lásku nešťasnú.
Potom sa už nevydala, nevydala za muža,
kvitla sama, opusčená, opusčená jak ruža.*

*Nemala tak nigdy svojú, nigdy vlastnú rodzinu,
chodzivala smutná sama, smutná dole dzedzinu.
Jejéj blízki to vedzeli, nebolo jej pomoci, pomoci,
modlila sa k Božej matke, každý den aj do noci, do noci.*

*Aj za vojén tažké chvíle, tažké chvíle zažila, zažila,
v prvěj ako vrchná sestra v lazarete slúžila, slúžila.
V téj ďalšej, pre nú taššej už sa iba modlila, modlila,
krátko nato u sestriček mariánék dlhý život dožila, dožila.*

*Na pohrebe boli ludé, šecci kerých lúbila, lúbila
príroda sa s veľkým vetrom s céru svojú lúčila, lúčila.
V našem parku dodnes roste, dodnes roste sekvoja,
je dušenka na památku, z veľkéj vdaky len tvoja, len tvoja.*

Těmito verši, inspirovanými textem složeným Františkem Magulou, narozeným roku 1928 v Dolní Krupě, začíná Stanislav Petráš své vyličení osudu hraběnky Marie Henrietty Chotkové (1863 – 1946).

Výbor Rosa klubu ČR

Předseda	Dr. Josef Thomas, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6, josef.thomas@suro.cz, josef.thomas@email.cz
Místopředseda	MUDr. Stanislav Konštacký, Postranní 665, 503 11 Hradec Králové, konstackys@seznam.cz
Čestný člen výboru	Doc. Ing. Bohumil Jaša, Mathonova 34, 613 00 Brno
Hospodář	Vladislav Bártík, Novosibřinská 1229, 190 16 Praha 9 - Újezd n. L.
Evidence členů	Ing. Alena Haberhauerová, Štorkánova 2810, 150 00 Praha 5, ahaberhauerova@upv.cz
Členové výboru	Ing. Dagmar Maixnerová, FLORA, 771 11 Olomouc, trhy@flora-ol.cz Věra Milerová, Klířova 1923, 148 00 Praha 4, vera.milerova@seznam.cz Ing. Jiří Pirner, Karla Čapka 572, 500 02 Hradec Králové, Jiri.Pirner@faf.cuni.cz Mgr. Miroslava Dostálová, U Jordánu 258, 503 03 Holohlavy, xxpedro@seznam.cz RNDr. Václav Koula, Kozelkova 447, 503 51 Chlumeck nad Cidlinou, Vaclav.Koula@faf.cuni.cz
Revizní komise	Ing. Eduard Killberger, Na Bajnarce 14, 317 00 Plzeň, kinea@seznam.cz Radmila Trojanová, Pohledná 248, 155 31 Praha 5-Lipence
Vedoucí odborů	Praha: Věra Milerová, adresa viz výše Hradec Králové: Ing. Jiří Pirner, adresa viz výše Olomouc: Ing. D. Maixnerová, adresa viz výše Brno: Doc. Ing. Bohumil Jaša, adresa viz výše Frenštát p. R.: Oldřich Slovák, Rožnovská 674, 744 01 Frenštát p. R. Plzeň: Ing. Eduard Kilberger, adresa viz výše
Odborný poradce	Zdeněk Kráčmar, Holovousy 46, 508 01 Hořice, tel. 435 691 182

ROSA KLUB ČR je specializovanou základní organizací Českého zahrádkářského svazu, která sdružuje milovníky, pěstitelé i šlechtitele růží a propaguje všestranný rozvoj růžařství.

Roční členský účelový příspěvek činí 100 Kč nebo 80 Kč pro důchodce, a to pro všechny členy. Členové, kteří jsou členy ČZS jen prostřednictvím evidence v SZO Rosa klub ČR, platí **navíc základní členský příspěvek 100 Kč ročně, a to i v důchodovém věku**. Příspěvky jsou splatné vždy do konce dubna přiloženou složenkou nebo na č. účtu 1923414329/0800 u České spořitelny.

Zpravodaj Rosa klubu ČR č. 99

Časopis vydává ROSA KLUB ČR, Livornská 440, 109 00 Praha 10, www.rosaklub.cz

Korespondence: Rosaklub ČR, Českomalínská 17, 160 00 Praha 6

Zpravodaj Rosa klubu vychází nepravidelně a je vydáván zejména pro členy Rosa klubu ČR; za vydávání odpovídá Dr. J. Thomas (adresa viz výše); jemu zasílejte příspěvky do zpravodaje, inzeráty, náměty i dotazy k náplni. Za obsah článků ručí autoři.

Zapsán v evidenci periodického tisku MK ČR s evidenčním číslem MK ČR E 10963

Grafická úprava a sazba: Ing. Lucie Vodičková, luca.vodickova@seznam.cz

Vytiskla tiskárna Integraf, s.r.o., Náchod

Číslo 99 vyšlo v únoru 2011

CHEW sunnyblue

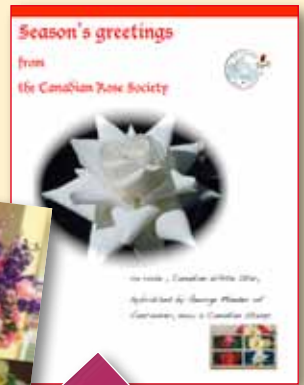
Garden of Excellence

K článku „Soutěž nových růží v Barceloně a Výstava růží v Sant Feliu de Llobregard“

Société Française des Roses
and the native Rose garden

Very sincere wishes for a joyful and peaceful time for the coming Holiday to rose lovers through-out the world.
All the best to you for the New Year 2011

Dear Associates *to the whole world*

The Luxembourg Rose Society is proud to send you my greetings on my stamps.

Jean Soupert pioneer of rosebreeding in Luxembourg died 100 years ago and his roses still bloom in the Luxembourg Heritage Rose Garden at Titzeberg.

We will look forward to 2011, the Year of the Rose, during which we will launch two new varieties.

With best wishes to all our rose friends.

from the Luxembourg Rose Society Committee

The world is one and we face it as gardeners.
Polina Pirova

Rose-lovers of South Africa wish all Rose Societies through this Christmas card into the New Year 2011.

New Year 2011

Sheld & Christine Maylin wish you a very happy New Year with many beautiful fragrant and colorful roses in your garden.

Sheld & Christine Maylin wish excellent love millions more just one excellent beautiful simple restaurant de nous visiter et profiter

